

PRIMORSKI DNEVNIK je začel izhajati v Trstu 13. maja 1945, njegov predhodnik PARTIZANSKI DNEVNIK pa 26. novembra 1943 v vasi Zakriž nad Cerknim, razmnožen na ciklostil. Od 5. do 17. septembra 1944 se je tiskal v tiskarni «Doberdoba» v Govcu pri Gorenji Trebuši, od 18. septembra 1944 do 1. maja 1945 v tiskarni «Slovenija» pod Vojskim pri Idriji, do 8. maja 1945 pa v osvobojenem Trstu, kjer je izšla zadnja številka. Bil je edini tiskani partizanski DNEVNIK v zaslužjeni Evropi.

VLADA POSLALA SINDIKATOM POROČILO O GOSPODARSKEM POLOŽAJU

Čimbolj omejiti povišanje plač da se omogoči večja zaposlitev

Vlada še naprej zagovarja izvajanje gospodarske politike na račun delavskih dohodkov - Prvi negativni odgovor tajnika CGIL L. Lama

RIM, 18. — Vlada je danes poslala sindikalnim organizacijam CGIL, CISL in UIL dokument, v katerem obrazlojuje svoje stališče o sedanjem gospodarskem položaju v državi in o kratkoročnih in srednjeročnih gospodarskih perspektivah. V svojem dokumentu, ki so ga napovedali v preteklih dneh, vlada navaja sklepe, do katerih so prišli na raznih sestankih gospodarskih ministrov, kaj bi bilo treba narediti, če se hoče preprečiti zaostrovanje gospodarske krize in ohraniti sedanjo raven zaposlitve.

Zato v dokumentu vlada vzporeja gospodarsko moč Italije z ostalimi industrializiranimi državami in nakazuje v splošnih obrisih posege za rešitev najnujnejših vprašanj. V dokumentu vlada dejansko zagovarja politiko dohodkov podpredsednika La Malfa in omejuje na najnižjo raven morebitno povišanje delavskih dohodkov v prihodnjem letu. Njeni predlogi v dokumentu pomenijo obenem tudi nadaljevanje deflacijske politike vsaj za nadaljnji dve leti.

V začetku vlada ugotavlja, da se je gospodarski položaj v državi v letosnjih prvih mesecih izboljšal na dveh frontah: na fronti plačilne bilance in na fronti inflacije. Ni bilo pa mogoče odpraviti vseh zlih posledic mednarodne gospodarske krize in visokih mednarodnih cen surov in ter najostrejših gospodarskih neravnovesij.

Potem ko ugodno ocenjuje dejstvo, da se tudi cene v letošnjem letu držijo v znosnih mejah v primerjavi z lanskim letom in pravi, da bo poprečna podražitev letos dosegla od 16 do 18 odst., po drugi strani pa, da se bodo delavski dohodki v letošnjem letu povišali za 22 odst., kar je več kot cene, poudarja, da je do tega lahko prišlo predvsem zaradi novega načina izračunavanja dražinskih doklade.

Za temi «ugodnim» ugotovitvami, vlada izraža zaskrbljenost za položaj industrijske proizvodnje, ki ga povezuje z vladnimi pobudami na kreditnem področju. Glede celotnega gospodarskega položaja v državi in njegovih potencialnih možnostih vlada ugotavlja, da je treba pri tem še vedno upoštevati precejšnjo razliko med Italijo in ostalimi industrializiranimi državami. V tej zvezi navaja sorazmerno nizek odstotek naložb v primeru z narodnim dohodkom v Italiji, kakor tudi sorazmerno nizek odstotek števila zaposlenih na sto prebivalcev, v primerjavi z ostalimi industrijsko razvitimi državami. Po vsem tem vlada pravi, da obstaja sedaj vprašanje iskanja novih delovnih mest, ki pa ga je treba nujno povezati s preudrževitvijo industrijskega potenciala, ki bi lahko znala povzročiti neugodne posledice na bodoči razvoj zaposlenosti. To se lahko prepreči samo z obsežnim investicijskim programom na proizvodnem in javnem področju. V tej zvezi vlada govori tudi o nevarnosti povečanja zasebne potrošnje, ki jo je treba strogo nadzorovati, če se hoče preprečiti, da postane vir divje inflacije. Vlada se sicer obvezuje, da bo skušala najti večja denarna sredstva z davčno obremenitvijo vseh tistih, ki se danes zaradi neučinkovite davčne uprave davkom lahko izognejo, takoj nato pa govori o razdelitvi državnih sredstev na potrošno in investicijsko.

In prav v tej zvezi se vlada sklicuje na obnovev delovnih pogodb, ki je sedaj na vrsti in pravi, da je treba to vprašanje uokviriti v zgoraj navedene ugotovitve. V bistvu vlada zahteva od sindikatov, da naj ne zahtevajo povišanje plač, ki bi lahko, tako pravi vlada, onemogočilo kratkoročni in srednjeročni načrt za večjo zaposlitev in za ureditev gospodarstva v prihodnjih letih. Zato tudi omenja, da v ostalih državah gospodarske skupnosti predvidevajo za prihodnje leto največ 10 odstotkov povišanja plač in pravi, da ne more prepuščati tega vprašanja samo sindikatom in delodajalcem.

Vlada v svojem poročilu sindikatom utemljuje morebitne višje dohodke delavcev v prihodnjem letu v ozke meje razpoložljivosti naložb v okviru državnega proračuna. Zato vlada pravi, da je določila skupne izdatke za naložbe v okviru gospodarskega razvoja za prihodnje leto, ki znašajo 4000 milijard lir, upoštevajoč obveznosti, ki jih je treba spoštovati, da se prepreči zaostrovanje inflacije in poslabšanje primanjkljaja plačilne bilance.

V kratkih besedah povedano, vlada v svojem dokumentu poziva sindikalne organizacije, naj z obnovev delovnih pogodb industrialjskih delavcev in javnih uslužbencev, ki zapadejo letos in ki zanimajo več kot sedem milijonov delovnih ljudi, ne zahtevajo povišanja plač, ki bi v prihodnjem letu presegle skupno 10 odstotkov.

Prvi odgovor ne to vladno stališče je dal nocoj glavni tajnik CGIL Lama v rubriki «sindikalna tribuna», ki so jo oddajali po prvem televizijskem kanalu. Lama je dejal, da če je treba ocenjevati položaj po vsebini govora predsednika vlade in pisma La Malfa, potem bodo sindikati na žalost prisiljeni da se «zatečejo k sindikalni akciji». Zagotovil je, da sindikati

O vprašanih boja za obnovitev delovnih pogodb je včeraj ves dan razpravljali izvršni odbor sindikalne federacije na poročilo, ki ga je imel glavni tajnik UIL Vanni. Razprava se vrti prav okrog vprašanja boja za večje naložbe ter za zagotovitev zaposlitve in kupne moči delavskih plač, kar je najtesneje povezano tudi z enakim povišanjem plač za vse delavce, ki jim zapade delovna pogodba.

Danes 24-urna stavka poštinih uslužbencev

RIM, 18. — Uslužbenci pošte, telegrafa in telefona bodo danes stavkali ves dan. To pomeni, da bo po-

polnoma ustavljena za vseh današnjih 24 ur pošta, telegrafska in telefonska služba. Stavko prireja sindikalna federacija CGIL, CISL in UIL in bo zajela 180.000 uslužbencev. Ti zahtevajo že dlje časa od vlade, da sestavi dokončni načrt o preureditvi telekomunikacijske službe in da izboljša plače uslužbencev.

Železničarji pa, ki so pravkar stavkali ves dan 15. t.m., so se odločili, da ponovno stopijo v stavko po 28. septembru. Koliko časa bodo stavkali, bodo odločili na sestanku predstavnikov delžnih sindikalnih vodstev, ki bo v Rimu 27. septembra. Tajništvo sindikalne federacije železničarjev meni, da je stališče vlade do postavljenih zahtev nesprejemljivo in da vlada še ni dala pobude za srečanje s sindikati, kot se je obvezal prometni minister Marcolini.

Končno dosežen dogovor o sestavi nove vlade na Portugalskem

LIZBONA, 18. — Vse kaže, da je bil dokončno dosežen dogovor za sestavo šeste portugalske časne vlade. Uradno sporočilo v tej zvezi naj bi dali v prihodnjih urah, verjetno že po zaključku seje sveta revolucije, ki zaseda v palači Belem. Po zadnjih, še neuradnih vesteh, bodo novo vlado sestavljali štirje socialisti, dva socialdemokrata, en komunist, štirje vojaški predstavniki in trije neodvisneži.

Predsednik vlade Pinheiro de Azevedo bo opravljal tudi funkcijo ministra za gospodarstvo, novi zunanji minister bo voditelj zmerne struje obojeh sil major Melo Antunes, medtem ko v novi vladi bo na ministra za obrambo. Socialistom bodo poverili ministrstva za finance (Salgado Zenha), za poljedelstvo (Lopes Cardoso), za družbene infrastrukture in okolje (Ribeiro Machado) in za trgovino s tujino (Jorge Caminhos). Socialdemokrati bodo imeli ministrstva za zdravstvo (Sa Borges) in za pravosodje (ime novega ministra ni znano), komuniste pa bo v novi vladi zastopal Veiga de Oliveira, katerega bo poverjenju ministrstva za prevoze. Novi minister za informacijo bo verjetno neodvisnež Almeida Santos, ki velja za filokomunist.

Velika obogatitev slovenskega kulturnega in znanstvenega življenja

Svečana razglasitev ustanovitve nove slovenske univerze v Mariboru

Prvi rektor nove slovenske univerze je dr. Vladimir Bračič. Svečanosti so se udeležili visoki politični predstavniki SR Slovenije, vseh jugoslovanskih in mnogih inozemskih univerz, med njimi tudi tržaške. Izjava predsednika SKGZ B. Raceta za mariborski radio

(Poseben dopis)
MARIBOR, 18. — Današnji dan je za Slovenijo in za slovensko kulturo zgodovinski dan: v Mariboru so svečano razglasili ustanovitev mariborske univerze, druge univerze v Sloveniji. Nastala je iz potreb družbenega dela in tem potrebam, ki so ostala zvesta v svojem delovanju. Veljavnost novega visokošolskega mesta v Jugoslaviji je v celoti potrdila tudi svečanost v Unionski dvorani, katere so se udeležili številni visoki predstavniki političnega, kulturnega in javnega življenja ter številni domači in inozemski, zlasti univerzitetni gostje.

Cetudi je bila mariborska univerza ustanovljena s skupščinskim zakonom že junija letos, pomeni današnja svečanost praznovanje rojstva nove univerze, ki se po času ustanovitve postavlja ob osiškem in tako kot najmlajša jugoslovanska univerza pristaja na štirinajstem mestu. V začetku slovesnosti, ki so

jo napovedali zvoki fanfar, so prišli na oder rektorji in prorektorji vseh jugoslovanskih univerz ter osmih univerz ali visokošolskih ustanov iz Avstrije, Vzhodne Nemčije, Italije in Madžarske. Nato je spregovoril predsednik sveta univerze v Mariboru Miran Potrč, ki je pozdravil visoke goste, med njimi Sergeja Kraighera, predsednika predststva SR Slovenije, France- ta Popita, predsednika CK ZK Slove- nien, Andreja Marince, pred- sednika izvršnega sveta skupščine SR Slovenije, dr. Marijana Bredlja, predsednika skupščine SR Slovenije, Mitjo Ribičiča, predsednika repub- like konference SZDL Slovenije, I- vanko Vrhobčak, generalno sekre- tarko slovenskih sindikatov, Ljuba Jančiča, predsednika republike kon- ference ZSMS in Vido Tomšičev, članico sveta federacije ter čla- ničo predsedstva SR Slovenije. Prisot- ni so bili tudi predstavniki treh zbor- rov slovenske skupščine, pred- stavniki republikah komitejev, pred- stavniki občinske skupščine Maribor in predstavniki slovenskega zamej- stva: predsednik SKGZ iz Trsta Boris Race, predsednik Zveze slo- venskih organizacij dr. Franzi Zwi- ter ter predsednik Narodnega sveta dr. Jožko Tischler iz Celovca.

Miran Potrč je spregovoril o funkciji mariborske univerze in poudaril njeno navezanost na druž- beno delo. Ravnatelji šestih visokih in višjih šol ter predstavniki študen- tov s teh šol so potem skupaj s predstavnikom visokošolske in študijske knjižnice v Mariboru pod- pisali listino o združitvi v univerzo v Mariboru.

Tudi Andrej Marinc, ki je govoril v imenu izvršnega sveta skupščine SRS kot pokrovitelja današnje slo- vesnosti, je poudaril, da bi naj vi- soke šole za mladino čedalje bolj prenehale v šole za delavce, ki naj bi se šolali ob svojem delu.

Predsednik Andrej Marinc je po koncu svojega govora predal dr. Vla- dimiru Bračiču, prvemu rektorju ma- riborske univerze, rektorsko verižico, rektor dr. Bračič pa je prevzel tudi zlati grb mesta Maribora, ki ga je za dosedanj prispevek mariborskih visokošolskih zavodov razvoju mesta novi univerzi podelila občinska sku- pščina, v njenem imenu pa ga je predal njen predsednik Mitja Rode.

Rektorji in prorektorji univerz iz Ljubljane, Zagreba, Beograda, Sara- jeva, Skopja, Novoga sada, Niša, Pri- štine, z Reke, iz Splita, Titograda in Osijeka ter rektorji in prorektorji u- niverze iz Grada, graške visoke teh- nične šole, visoke šole za socialne in ekonomske vede iz Linza, univer- ze iz Trsta in Celovca, visoke šole iz Szombathelyja, visoke šole za eko- nomijo iz Berlina in univerze iz Mar- burga na Lahni so rektorju marib- orske univerze dr. Bračiču predali spominske plakete, poslanice in da- rila ter v svojih govorih poudarili po- men novega slovenskega univerzitet- nega zavoda. Rektor tržaške univerze prof. dr. De Ferra je med drugim poudaril, da vzdržuje tržaška univer- za stike z vrsto jugoslovanskih visoko- šolskih zavodov, zlasti je take sti- ke doslej vzdrževala ekonomska fa-

Boris Race se je zato v svoji izja- vi dotaknil se vprašanja poučevanja slovenskega jezika in slovenske knji- ževnosti na tržaški univerzi in izraz- ilo obžalovanje, da poučuje danes slovenski jezik na tržaški univerzi le profesor, ki ne more biti ni poučevati profesor, ni ne more biti stalen, ker samo poučevanje ni stalno in odločajo o njem sproti vsaki dve leti. Taka ustanova na nacionalno mešanem ozemlju bi morala biti resni- čen most med prepletajočimi se nacionalnimi kulturami in učinkovit posredovalec znanstvenih dosežkov, je dejal B. Race.

Na koncu je izrazil prepričanje, da se bo mariborska univerza z mladost- nim poletom razvijala in da bo po- rajala še druge avtonomne znanstve- ne ustanove in izrazil željo, da bi posvetila čimvečjo pozornost vpraša- nju, ki zadevajo slovenske narod- nostne skupnosti izven meja Jugosla- vije in da bi bilo vzpostavljeno naj- tesnejše sodelovanje z ustreznimi slo- venskim ustanovami na teh področ- jih.

VILI VUK

Jugoslovansko gospodarsko sodelovanje s tujino

(Od našega dopisnika)

BEograd, 18. — Jugoslavija po- sveča v svojih mednarodnih stikih precejšnjo pozornost tudi različnim vprašanjem gospodarskega sodelova- nja s svetom. Skoraj ne mine dan, da o tem ne bi razpravljali vidni ju- goslovanski predstavniki s svojimi gosti iz tujine. Razumljivo pa so gospodarska vprašanja in sodelova- nje na tem področju obvezna tema vseh državnih pogovorov, ki jih tudi ni malo. Smeri jugoslovanskega gospodarskega sodelovanja s tujino so raznovrstne — od nevrščenih in drugih dežel v razvoju preko socia- lističnih in razvitih držav Zahoda do raznih mednarodnih gospodarskih in finančnih ustanov.

Na obisku v Jugoslaviji je tako sedaj podpredsednik mednarodne banke za obnovo in razvoj William Clark. Danes se je v Beogradu po- govarjal s podpredsednikom zvezne- ga izvršnega sveta Berislavom Se- ferjem in s predsednikom skupščin- skega odbora za gospodarstvo odno- se s tujino Borisom Snuderlom.

Sefer in Clark sta izmenjala mne- nja o sodelovanju med Jugoslavijo in svetovno banko ter ugotovila, da se zadovoljivo razvija, zavzela pa sta se za njegovo razširitev in izbolj- šanje. Berislav Sefer je gosta sezna- nil tudi z graditvijo jugoslovanskega gospodarskega sistema na temeljih nove ustave in v zvezi s tem o sa- moupravnem družbenem načrtovanju.

V Beograd je danes priselja tudi alžirska gospodarska delegacija, ki se bo z jugoslovanskimi predstavi- ki pogovarjala o gospodarskem in predvsem finančnem sodelovanju. Alžirski zastopniki so se pred tem udeležili «okrogle mize» v Zagrebu, na kateri je tekla beseda prav o finančnem sodelovanju med država- mi v razvoju. Vodja alžirske dele- gacije Ismail Maru se je danes v Beogradu še pogovarjal z zveznim tajnikom za finance Momčilom Ce- movićem

V. B.

KRVOLOČNOST ŠPANSKEGA FRANKISTIČNEGA REŽIMA SE STOPNJUJE

Še pet antifašistov obsojenih na smrt Med njimi sta tudi dve noseči ženski

Proti obsodbi ni priziva - Usoda obsojencev v rokah dik- tatorja Franca - Oboroženi spopadi med policisti in pri- padniki ETA v Madridu in Barceloni - Reakcije v Italiji

MADRID, 18. — Španski franki- stični režim postaja čedalje bolj krvooloč. Danes je madridski vojni svet izrekel pet novih smrtnih obsodb proti mladim antifašistom, med katerimi sta tudi dve noseči ženski, stari komaj 21 let. Obsodbe so bile izrečene na osnovi tako ime- novanega zakona proti terorizmu, ki daje fašističnim krvnikom mož- nost, da praktično brez najmanjše- ga sodnega jamstva pošiljajo na morišče nasprotnike majavega reži- ma. Sodne farse, katerim smo bili v zadnjih tednih priča, nikakor ne moremo imenovati procese, saj ni bila dana obtožbenim niti najmanj- ša možnost, da bi se zagovarjali, s cenzuro nad vestmi o procesu pa so skušali prikriti javnosti zverinski obraz režima, ki se skuša rešiti prosvada v mlaki krvi.

Obsojenci so vsi mladi pripadniki FRAP, ljudske revolucionarne an- tifašistične fronte. Obtožili so jih,

da so 16. avgusta letos umorili ne- kega policista, njihovo krivdo pa so «dokazali» na najbolj preprost način. Dali so jih v roke policiji, ki jim je v nekaj dneh izrgala pri- znanja. Dejstvo, da so vsi obtoženi- ci prekalici svoja priznanja, ko- maj so jih iz policijske postaje pre- mestili v zapor, ni preprečilo vo- jaškimi sodnikom, da bi jim pri- sodili najvišjo kazen. Kot je že obič- čaj, so sodniki v celoti sprejeli zahteve javnega tožila, z edino izjemo za šestega obtoženca, za katerega je tožilec zahteval 30 let zapore, sodišče pa mu jih je pris- dilo «samo» 20. Proti razsodbi ni priziva; mora jo samo potrditi po- veljnik madridske regije, nato pa še vlada, naka je možna samo pomilostitev, za katero je pristoj- en edino Franco. Če pomilostitve ne bo, bodo obsojence usmrtili s srednjeveško «garro»: razsodbo proti trem moškim bi utegnili iz- vršiti že jutri, medtem ko bodo mo- rali za sedaj odločiti usmrtnih obeh deklet. Zakon namreč predvideva, da je v primeru nosečih žensk mo- goče izvršiti smrtno obsodbo šele 40 dni po porodu.

Krvava spirala pa z današnjo ob- sodbjo še ni končana. V Barceloni bo «vrti» svetil sodil jutri baskov- skemu roditelju Juanu Paredesu Manotu, domnevneemu pripadniku E TA, ki je prav tako obtožen umora nekega policista. Vojaško tožilstvo je že napovedalo, da bo zahtevalo smrtno kazen.

Toda najhujša represija, ki so jo uvedle španske fašistične oblasti, nikakor ni strla, ampak je na- sprotno še okrepila opozicijo proti zasovražnemu režimu. V Parizu so danes potrdili vest, ki jo je že več- raj napovedal vodja španske komu- nistične partije Santiago Carrillo, da je demokratska opozicija končno našla skupen jezik in sklenila, da se skupaj in z združenimi močmi boji za odpravo še zadnjega fa- šističnega režima v Evropi. «De- mokratska junta» in «demokraci- na platforma», ki sta združevali vse opozicijske stranke, sta zdru- žile v «enotno fronto», ki je danes iz Pariza objavila svoj prvi proglas.

Vrsta smrtnih obsodb pa ne bo mogla ustaviti niti tistih sil, ki so se odločile za oborožen boj proti režimu. Kljub strogi cenzuri se je zvečelo, da je danes prišlo tako v Madridu kot v Barceloni do obro- ženih spopadov med policijo in pri- padniki ETA. Podrobnejših vesti o teh spopadih za sedaj ni.

Stopnjevanje represije pa je o- krepilo odpor proti frankističnemu režimu tudi v tujini. V Italiji je parlamentarna delegacija PSI ob- skala ministrskega predsednika Mo- ra in ga pozvala, naj intervencira pri španskih oblasteh, da prepreči izvršitev desetih smrtnih obsodb, ki so jih vložila sodišča izrekla v zadnjih dveh tednih. Podoben po- ziv na vlado je na svoji današnji seji sprožilo tudi vodstvo sindikal- ne federacije CGIL, CISL in UIL. Predsednik in tajnik PSI Nenni in De Martino, pa sta poslala pred- sedniku socialistične internacionale Pittermannu brzojavko, v kateri po- kazujeta nujnost popolne mednarod- ne izolacije frankističnega režima

Mladi antifašisti, ki jih je madridsko sodišče obsodilo na smrt: zgoraj (z leve) Canaveras, Bravo in Garcia, spodaj pa Concepcion Lopez in Maria Dasca.

POROČILO TAJNIKA DE MARTINA NA SEJI OSREDNJEGA VODSTVA PSI

Vsdržavni kongres socialistične stranke bo sklican v začetku prihodnjega leta

RIM, 18. — Seja osrednjega vod- stva socialistične stranke se je za- čela danes dopoldne s prvim delom poročila političnega tajnika De Martina o pripravih in sklicanju vsdržavnega kongresa stranke. Med pravzapravo o tem delu De Mar- tinovega poročila so se vsi strinjali, da je treba kongres temeljito pri- praviti in da bo moral biti v duhu enotnosti stranke.

Zelo zanimiv poseg je imel v tem delu razprave predsednik PSI Nenni, ki je poudaril, da če se bodo priredili kongres «na nov na- čin in enotno», potem ga je treba primerno pripraviti. Zato pa je treba imeti tudi dovolj časa na razpolago. Nenni je opozoril, da se je treba izogniti stari navadi, po ka- teri so bili kongresi na hitro pri- pravljeni in vse je ostalo pri sta- rem. Zato so na osnovi njegovih preudgov sklenili, da skličejo že 15. in 16. oktober sejo centralnega komiteja in so se v glavnem zme- ni, naj bi sklicali kongres šele v zadnjih dneh januarja ali v prvih dneh februarja. To pomeni, da so podaljšali rok sklicanja kongresa, čeprav so na dnevnem redu v dr- žavi in v stranki resna vprašanja, ki jih lahko reši samo kongres. Do sedaj se je govorilo, naj bi bil kon- gres PSI najkasneje v decembru.

Na zasedanju osrednjega vodstva,

in še dva druga svetovalca. Domne- valo je, da gre za dva svetovalca de- mokršanske levice. Vse ostale stranke, razen misovceev, so dale belo glasovnico.

Do izvolitve Valenzia za župana se prišlo potem, ko so propadli vsi poskusi komunistov in socialistov ter republikancev, da bi sestavili takšen občinski odbor z županom na čelu, ki bi imel najširšo podporo v občinskem svetu. Zato je bil vs- ječasnno izvoljen za župana republi- kanec Galasso, ki je imel nalogo, da sestavi odbor, ki bo imel naj- širšo podporo naprednih in demo- kratičnih sil. Ker mu to ni uspelo zaradi sabotiranja demokristjanov in socialdemokratov, je Galasso od- stopil.

Na nocojšnji seji se niso izvolili občinski odborniki. Ve pa se, da bodo odbor sestavljali komunisti- ni in socialistični svetovalci. Obč- nski odbor v Neaplu bo manjšin- ski, saj bo razpolagal z gotovo pod- poro 33 svetovalcev, in sicer 27 ko- munistov, 5 socialistov z zunanjo podporo enega svetovalca proletar- ske svet imake. Neapeljski občni- ski svet ima skupno 80 svetoval- cev. Ni pa rečeno, da bodo neka- trije svetovalci predvsem demokris- tanske levice občasno odbor pod- priji, saj so že izjavili, da mesto potrebuje učinkovito upravo in da

Komunist Valenzi neapeljski župan

NEAPELJ, 18. — Po treh mese- cih po deželnih in upravnih volitvah, je bil danes izvoljen za neapeljske- ga župana komunistični senator Maurizio Valenzi. Senator Valenzi je prvi komunistični župan v zgo- dnovali Neaplja. Izvoljen je bil ob- drugem glasovanju, ko ni bila več- potrebna absolutna večina izvolje- nih občinskih svetovalcev. Valenzi je dobil 35 glasov. Zanj je glasovalo 27 komunistov, 5 socialistov, en svetovalec proletarske demokracije

ZADNJA VEST

Aretirana Patricia Hearst

SAN FRANCISCO, 19. — FBI je sporočil, da so aretirali Patricia Hearst, ki so jo 4. februarja 1974 ugrabili pripadniki tako imenovane «simbiotske osvobodilne vojske» in ki se je potem spontano pridružila organizaciji svojih ubragiteljev. Pa- tricia Hearst je hčerka enega naj- večjih in najbogatejših ameriških zaloznikov. Ze lani se je razširila vest, da so Patricia ubili v oro- ženem spopadu med policijo in «sim- bionisti», pozneje pa so to deman- tirali. Podrobnosti o aretaciji se ni- so znane. Včeraj je policija aretirala dva pripadnika ekstremistične or- ganizacije Williama Harrisra in njegovo ženo Emily.

WASHINGTON, 18. — Poganja- nja za obnovev petletnega sporazuma o uporabi ameriških letalskih in noriških baz v Španijo so propa- dla. V ameriških krogih izražajo upanje, da bo mogoče doseči spo- razum na nadaljnjih pogajanjih,

PRIHODNI TEDEN, NA POBUDO SVETOIVANSKE RAJONSKE KONZULTE

Na javnem shodu bo prebivalstvo razpravljalo o šolskih problemih

Brezupno stanje na slovenskih in italijanskih šolah

Sejo svetoivanske konzulte, ki je bila v sredo, so skoraj v celoti posvetili šolskim problemom. Slaba dva tedna pred pričetkom šolskega pouka so predstavniki slovenskih in italijanskih šol v svetoivanskem okrožju prikazali vse ovire in nevarnosti, katerim gredo nasproti, predvsem zaradi pomanjkanja ustreznih prostorov zaradi vedno večjega števila dijakov, ki obiskujejo te šole. Pri Sv. Ivanu so vse slovenske višje srednje šole ter slovenske in italijanske nižje srednje šole, poleg osnovnih šol in otroških vrtcev. Povsod pa, brez izjeme, je ostalo pri stanju izpred deset in več let, ko je svetoivansko okrožje šlo skoraj polovico sedanje prebivalstva, ki je okrog 30.000 ljudi.

Problem šolskih gradenj ter iskanja novih zemljišč za rešitev tega perečega problema se vleče že vrsto let, kaže pa, da nima tržajske občinske uprave pravega poslušalca za ta okraj. Svetoivanska konzulta je že pred tremi leti protestirala zaradi pomanjkanja ustreznih objektov, vendar pa je vse ostalo le pri besedah in obljubah občinskih upraviteljev. Najprej je bil govor, da bi na zemljišču bivšega begunskega taborišča v Ul. delle Doce uređili nov šolski kompleks, vendar pa so nakazane funde uporabili v druge namene. Na vseh prizadetih šolah obstaja sedaj nevarnost dvojnih turnusov, razen tega pa so povsod potrebna popravila in dodatni razredi.

Svetoivanska konzulta je zato sprejela predlog, da najkasneje v teku prihodnjega tedna skliče javni shod ob prisotnosti prebivalstva in tržajskih občinskih upraviteljev z županom na čelu, na katerem bi razpravljali izključno o šolskih problemih in o njihovi čimprej rešitvi, da bi se od besed končno preslo k dejanjem. Kaže, da doslej niso poslovo svetoivanskega posvetovalnega odbora sprejeli resno, saj ni bilo napravljenega nič ali pa zelo malo.

Predstavniki svetoivanskih šolskih zavodov (ravnatelj Jež in predstavnik šolskega sveta Markovic za učiteljske, prof. Pečenko za znanstveni licej in predstavnik šolskega sveta Šušterčič za trgovski tehnični zavod), so na kratko orisali svoje potrebe. Nezanemljive občinske uprave za šole v svetoivanskem okrožju je kronično, poslopj je premalo, pa še ta so stara in neprimerna. Slovensko učiteljsko bo leto imelo devet razredov s 170 dijakov, na razpolago pa ima pet učilnic. Dvojni turnusi so nemogoči, saj prihajajo dijaki pretežno iz tržajške okolice in celo iz Trizice. Pred osmimi leti je bila začasno premeščena v stavbo učiteljske sekcije otroškega vrtca, ki še sedaj deluje tam in ovira redno delovanje šole. Zato je prof. Jež predlagal ustanovitve koordinacijskega odbora slovenskih in italijanskih šol, kar je bilo takoj soglasno sprejeto. Šole se ne smejo boriti same, pač pa bi morale sestaviti skupen program za racionalno delovanje in da zagotovijo vsem dijakom, da redno obiskujejo pouk. Pri Sv. Ivanu manjkata trenutno za potrebe prebivalstva še dve osnovni in ena srednja šola in vsaj deset sekcij otroških vrtcev (pri tem pa kaže, da bodo prenesli v kompleks psihiatrične bolnišnice tri sekcije, namesto da bi ustanovili nove).

Na znanstvenem liceju je pereč problem nadgradnje četrtega nadstropja, ki bi vsaj delno razbremenil obstoječe prostore in omogočil redno pouk, saj sedaj zasedeni redni laboratoriji. Letos bo 15 razredov, in obstaja nevarnost dvojnih turnusov. Pri tem ima vlogo tudi pokrajinska uprava, ki mora izdelati načrte za dozidavo četrtega nadstropja k sedanjim stavbam, medtem ko bo morala občinska uprava sprejeti zaradi tega varianto k regulacijskemu načrtu.

Na trgovskem zavodu so že lani poslali prošnjo za povečanje števila razpoložljivih učilnic, vendar se do sedaj ni še nič premaknilo. Pereč je problem telovadnice, saj je na razpolago zaradi zasedenosti le v po-

padanskih urah, tako da precej dijakov ne more redno obiskovati pouka telovadbe. Poleg tega pa je nemogoč pouk strokovnih predmetov, ker se laboratorije spremenijo v učilnice.

Podobne probleme imajo tudi italijanske šole, ki so v zastarelih poslopjih z nevarnostjo odpadanja ometa, oken, brez laboratorijev in telovadnic. Potrebno bi bilo izdelati dolgoročne načrte šolskih gradenj, saj je sedaj svetoivansko okrožje naseljeno in ne more sprejeti priliva novega prebivalstva. Šolski problemi se vlečejo že leta, ne da bi se kaj rešilo na tem področju, kot paradoksa pa je sedaj prišla zahteva po celodnevem šolskem pouku, pri tem pa se šolski sveti še vedno ubadajo s problematiko jutranjega in popoldanskega pouka.

Zaradi pomanjkanja struktur so ovire za redno potek pouka na raznih šolah vedno večje, saj ne morejo sedanjih objektov sprejeti večjega števila učencev. Zato je treba čimprej najti primerno rešitev, za kar se morajo zavzeti vsi, ob množični podpori prebivalstva, da ne bo ostalo le pri predlogih in obljubah.

R. Pečar

Nalezljive bolezni

Zdravstveni referent tržajske občine je v prejšnjem tednu zabeležil naslednje primere nalezljivih bolezni: po 2 primera noric in nalezljivega vnetja jeter ter po en primer škrlatinke, tifusne mrzlice, ošpic, parotitisa in otroškega gastroenteritisa.

NA POBUDO PD «SLOVAN» IN ŠD «GAJA»

V nedeljo v Padričah proslava 30. obletnice osvoboditve

Poleg domačega pevskega zbora in mladinske dramske skupine bodo nastopili pevski zbor, oktet, godba na pihala in glasbeni ansambel iz Šostanja

ansambel «Planika» iz Ravn pri Šostanju, ki bo nastopil v nedeljo v Padričah.

Padriče in Gropada sta v tednih v polnem prazničnem vzdušju. Vsa večer se tako na novih igriščih v Gropadi, kot v padriških družinskih prostorih razvija razna športna tekmovanja v okviru že tradicionalnega športnega tedna «Gajje». Letos pa ima ta športna manifestacija še posebno obležje: povelje je 30. obletnica osvoboditve in zmage nad nacifašizmom.

Športni del praznovanja tega pomembnega jubileja pa bo v nedeljo dopolnila večja kulturna prireditev, ki jo prireja prosvetno društvo «Slovan» in padriče in katere se bo udeležilo tudi kulturno prosvetno društvo «Svoboda» iz Šostanja, s katerim sta Padriče in Gropada navezala tesne stike. Pred osrednjo prireditvijo se bodo domačini in gostje poklonili spominu padlih v narodnoosvobodilni borbi. Ove vasi sta namreč plačali visok krvni davek za svobodo in pravičnejšo družbeno ureditev. Tako bo ob 15. uri kratka svečanost z govori in polozitvijo vencev pred spomenikom padlim v Gropadi. Zatem bo ob 15.30 slovesnost v adriško-gropajski osnovni šoli, pred spomenikom Karla Destovnika Kajhna, po katerem je šola poimenovana. Gostje iz Šostanja, Kajuhovega rojstnega kraja, bodo položili venec ter izvedli kratke kulturne spredele. Ob 16. uri bo spominska svečanost pred spomenikom padlim v NOB v Padričah, kar se bo ob 17. uri pričel na padriškem odbojarskem igrišču kulturni spored z govori, recitali, pletjem in glasbo. V prvem delu spo-

reda bosta nastopila domači moški pevski zbor «Slovan» pod vodstvom prof. Svetka Grigica ter mladinska dramska skupina padriškega društva, ki jo vodi Luiza Grigic. Slavnostni govor bo imela Nataša Kalc. V drugem delu pa bodo imeli glavno besedo gostje iz Šostanja. Najprej bosta zapela pevski zbor in oktet društva «Svoboda», nakar bo koncert šostanjske godbe na pihala. Med prireditvijo bodo obenem gradili ekipe in posamezniki, ki so nastopali na športnem tednu «Gajje».

Tudi v zabavnem delu nedeljske proslave bodo imeli glavno besedo gostje iz Šostanja: nastopil bo namreč glasbeno-zabavni ansambel Planika iz Ravn pri Šostanju.

65 let življenja Gizele Čukove

65 let življenja v današnji dobi si človek ni več visoka starost, hkrati pa tudi ni doba, ki bi je ne bilo vredno upoštevati. Še posebej velja to v primeru, ko je človek, ki danes praznuje 65-letnico, preživel to dobo v velikih gnetlinah in življenjskih težavah.

Današnja slavljanka, Gizela Čuk, se je rodila 19. septembra 1910 v Trečah v zavedni slovenski družini pri «Županovih». Vse svoje življenje je preživel v rojstni vasi. Poročila se je z domačinom Albertom Čukom in mu v zakonu povila sina Alberta.

Zaposlila se je kot hišnica in služkinja v vaški osnovni šoli. Opravljala je požarovalno službo vestno in z veseljem. Predvsem pa z veliko ljubeznijo do naših otrok. Vsi smo ji hvaležni, ko po 36 letih odhaja v zasluženi počitek — na dom.

Gizela, kot vsa njena družina, se je že takoj v začetku NOB zavedala naloge, ki so jo imeli v tistih časih napredni Trečani, posebno pa zavedni Slovenci. V borbi za svobodo je izgubila dva brata. Oče in mati pa sta bila internirana. Po osvoboditvi je mati zaradi posledic vojne kmalu umrla.

Gizeli, zavedni trebenski slovenski ženi, želimo, da bi preživela zdrava, srečna in vesela še dolgo, dolgo let v krogu družine.

R. C.

NOVI OBČINSKI SVET V DOBERDOBU JE ZAČEL Z DELOM

Začetek obnavljanja šolske stavbe v Dolu: za 120 odstotkov večji gradbeni stroški

Težave z učenci, ki obiskujejo šolo v Gorici - Brzajavka šolskemu ministru naj prekliche ukinitve četrtega razreda trgovske šole - Izvoljene številne komisije

Na seji občinskega sveta, ki je bila v sredo popoldne v Dobrodo, so svetovalci izglasovali daljši sklep, ki ga bodo poslali prosvetnemu ministru, deželnim in krajevnim ustanovam ter šolskemu nadzorništvu, s katerim zahtevajo takojšnjo preklic vladnega odloka o ukinitvi četrtega razreda slovenske trgovske šole v Gorici. V njem je rečeno, da je slovenska javnost z razočaranjem in nezadovoljstvom sprejela vest o ukinitvi razreda. S tem odlokom je vlada odvzela goriskim Slovincem edino možnost primerne strokovne izobrazbe. «Odlok za ukinitve dveletnega dopolnilnega tečaja» nadaljuje protest občinskega sveta, «ki je tudi v nasprotju s politično voljo vseh krajevnih demokratičnih sil, da morajo goriska občina, ter v širšem smislu, pokrajina in dežela, postati ne samo most med dvema kulturama, temveč tudi važni čimelji v prepletanju gospodarskih tokov med Podonavjem in Padsko nižino». Občinski svet je tudi sprejel predlog svetovalcev Slovenske skupnosti, ki so naglasili potrebo, da se pošlje ministru za šolstvo protestni telegram, ker bi navadna petičja prepočasno romala do ustreznih organov v Rim in bi se medtem, že pričel pouk na šolah. Sprejeli so tudi drugo protestno izjavo, ki jo so pripravili svetovalci Slovenske skupnosti. V njej ostro obsojajo ravnanje prirediteljev letošnjega pevskega tekmovanja Seghizzi v Gorici, ki so v ta namen izdali ustrezen program v treh jezikih, ne da bi upoštevali slovenskega. Občinski svet je tudi poslal znanemu ministru Rumorju brzajavko, v kateri zahteva, da se italijanska vlada zavzame za pomlinitve v Španiji obojenih baskovskih rodoljubov.

Uvodoma so svetovalci preučili vprašanje prevajalca in možen nakup registratorja za bolj tekoče in vestno zapisovanje posameznih poslovo. Med ukrepi občinskega odbora je tudi zanimanje za ponovno odprtje dveh kamnolomov v občini, ki se pred časom nehali z delom. S tem v zvezi je podžupan dr. Marjan Lavrenčič seznanil svetovalce s stiki z deželnimi predstavniki. Težko je, ki se s ponovnim obratovanjem kamnolomov pojavljajo, so številne, zato so sklenili sklicati za bodočo šest sestanek med krajevnimi upravami, dolodolajci in lastniki zemljišč. Sodobno kamnosečenje povzroča ekološko in gmetno škodo, ki kvari kraško okolje tako, da od teka izpod žag umazana voda in drugi odpadki na obdelano polje. Pojavilo se je tudi vprašanje šolobveznih otrok. To vprašanje je na dnevnem redu vsako jesen in tudi večkrat med letom, ker imajo doberdobske starši precejšnje težave z oskrbovanjem otrok, ki obiskujejo šole v Gorici.

Precej govora je bilo tudi o javnih delih, ki jih občina misli izvesti. Vprašanje preosnove dolanskega šolskega poslopja ostaja rešeno le na pol, kar je trenutno na razpolago občinski upravi 10 milijonov lir od 22,5 potrebnih. S tem denarjem bodo namestili centralno kurjarjo in popravili streho. Dela je prevzelo podjetje Juren z Vrha in bodo stekla, brž ko bo občina prejela sredstva. S tem v zvezi je svetovalec Slovenske skupnosti Marjan Ferletič predlagala, da se denarni podpori doda še del vsote, ki jo je občina vpisala v bilanco zaradi večjega denarnega dotoka kot je bilo predvideno. Župan Andrej Jarc je pojasnil, da bi ta znesek vseeno ne zadostoval za obnovo šole v Dolu, zaradi česar bodo z deželnim zakonom 39 proslili novih sredstev za dolansko šolo. Tako bodo vsoto 7,6 milijonov lir pripravnih naknadno v občinski blagajni, potrošili za dokončno ureditev stranske ceste v Rimski ulici, novega pokopališča v Dobrodo in razširitev onega iz Zjutraj na županstvu sprejel predlog nika tržajskega združenja trgovcev For-

Sledile so volitve v komisije. V volilno komisijo so bili izvoljeni Olini Zanier, Jožef Vižintin, Severin Devetak in Roman Lavrenčič; suplenti bodo Darji Legiša, Julko Lavkovič, Julko Gergolet in Franc Radečič. Pregledniki računov so: Julko Gergolet, Jožef Ferolija in Marija Ferletič. Porotniki bodo Andrej Jarc, Jožef Jarc in Franc Radečič, v gorske skupnosti pa: Andrej Jarc, Jožef Ferolija, dr. Marjan Lavrenčič in Marija Ferletič.

V konzorciju za onemoglo bodo občino predstavljali Anamarija Pieri in Evgen Ferolija. Medobčinske službe: Andrej Jarc, Julko Gergolet, Olini Zanier in Marija Ferletič. Ljudska stanovanja: Andrej Jarc.

POPOLDNE IN DREVI DVA KONCERTA

Mednarodno tekmovanje pevskih zborov, osrednja manifestacija goriškega septembra

Danes tekmovanje v polifonskem petju, jutri popoldne pa v folklornem

Mednarodno tekmovanje pevskih zborov «Seghizzi» stopa danes v svoj drugi dan. Začetni koncert zborov, med katerimi so prednjačili zbori iz Trsta, je bil sinoči. Danes se bodo nadaljevala tekmovanja v polifonskem petju, in sicer popoldne ob 16. uri in zvečer ob 21. uri.

V popoldanskem delu tekmovanja bosta nastopila dva moška, en ženski in štirje mešani zbori. Zbori bodo nastopili v sledečem vrstnem redu: moški zbor «Coro minatori S. Barbara» iz Masse Marittime (Grosseto), ki ga vodi Omero Martini; moški zbor «Aichschies» iz istoimenskega mesta v Nemčiji, vodi ga Hermann Joseph Dahmen; ženski zbor «Akademski spevački zbor U. Bratstva» iz Bratislave, vodi ga Jozef Potočar; mešani zbor «Kočo Racino» iz Skopja, ki ga vodi Georgi Smokvarski; mešani zbor «Epitok Szakszervezet» Kozponti Múvészegyetesnek Enekarja iz Budapestje, ki ga vodi Bevilacqua; mešani zbor «Voces latinas» iz Rovereta, vodi ga Jan Novak in mešani zbor «Alenco» iz Sofije, vodi ga Ivan Bogdanov.

Na večernem koncertu bodo nastopili en moški, dva ženska in pet mešanih zborov. Nastop bo po sledečem vrstnem redu: ženski zbor iz Budapestje, ki ga vodi Bela Pallos; mešani zbor «Francesco Corradini» iz Arezza, ki ga vodi Fosco Corti; ženski zbor «Vokalensemble Volkermarkt» iz Volkermarkta (Avstrija), vodi ga Christine Winkler; mešani zbor iz Bratislave, vodi ga Jozef Potočar; mešani zbor «I cantori di Perugia» iz Perugia, vodi ga Claudio Mantovani; mešani zbor «Montasio» iz Trsta, vodi ga Mario Macchi; mešani zbor «Coro polifonico Durantino» iz Urbane (Pesaro), vodi ga Antonio Magani in mešani zbor iz Volkermarkta, vodi ga Christine Winkler.

Izid tega prvega dela tekmovanja v polifonskem petju bo znan jutri zvečer, ko bodo komisije javile izid prvih treh zborov v kategoriji glasboških, ženskih in mešanih zborov. Po razglasitvi zmagovalcev bo koncert teh zborov.

Še prej, jutri popoldne ob 16. uri pa se bo pričelo tekmovanje v folklorni glasbi. Za jutri popoldne je napovedan nastop osemih zborov, na dolajevanje tega tekmovanja bo v nedeljo zjutraj, ko bo nastopil sedem zborov in popoldne, ko bo nastopil osem zborov. Zaključek z nagradjevanjem in nastopom najboljših bo v nedeljo zvečer.

Tržijski župan Maiani je večeraj zjutraj na županstvu sprejel predlog nika tržajskega združenja trgovcev For-

Jožef Ferolija in Roman Lavrenčič. Podporna ustanova: Mirko Devetak, Ernest Semolič, Bernard Frandolič, Andrej Gergolet in Arnald Ferolija. Občinska knjižnica Andrej Jarc, dr. Karel Černič, dr. Marjan Lavrenčič in dr. Danijela Ferolija por. Gergolet. ONAIRC: Annamaria Pieri, Leda Jarc in Slavka Lakovič. OM NI: Andrej Jarc, Anamarija Pieri, dr. Marjan Lavrenčič, Roman Lavrenčič, Marija Marc por. Jarc in Marija Tomšič, por. Ferolija. Šolski patronat: Darji Legiša. Medobčinski konzorcij Dobrodo - Zagaj: Severin Devetak in Roman Lavrenčič. Zdravniška in živnozdravniška služba: Jože Jarc, dr. Marjan Lavrenčič in Franc Radečič.

Slednji je županu nakazal številna vprašanja, s katerimi se soočajo tržijski trgovci. Župan je predsedniku združenja trgovcev zagotovil vso podporo ter dodal, da bodo v tem smislu ustanovili gospodarsko konzultno, v kateri bodo zastopani vsi gospodarski dejavniki ter sindikati.

Resorska mesta v občinskem svetu

Na sinočni sej goriškega občinskega odbora, ki se je pričela ob 18.30, so odborniki tristranske sredinske koalicijske (KD, PSDI in PRI) dobili posamezne resolucije. Socialdemokratu Lanfrancu Zucaliju so dodeli resor za javna dela, Franciscu Moiseju (KD) za javne storitve, Ferruccio Fantiniju (PSDI) za kulturo, šolstvo in mladino, Marjanu Cefariniu (KD) za programiranje in gospodarska vprašanja, Gustavu Portelliju (PRI) za zdravstvo

NA POBUDO KLUBA STARIH GORIŠKIH ŠTUDENTOV

V nedeljo bodo v Novi Gorici odkrili kip dr. Henriku Tumi

Bil je med najbolj vidnimi slovenskimi voditelji v Gorici

Klub starih goriških študentov neumorno deluje in postavlja po vsej goriški deželi obeležja, ki danes najsi rod spominjajo na velike može, ki so se na raznih področjih borili za uveljavitev slovenstva na Goriškem. Po spominski plošči, ki so jo odkrili dr. Antonu Breclju v Zagorju pri Ajdovščini v juliju, bodo v nedeljo, 21. septembra, ob 10.30, odkrili, na Erjavčevem drevovedu v Novi Gorici, doprni kip dr. Henriku Tumi. Kip bo stal na desni od kipov Andreja Gabrčka, dr. Karla Lavriča, Frana Erjavca ter Simona Gregorčiča.

Dr. Henrik Tuma (1858-1935) je bil osrednja osebnost goriškega političnega in kulturnega življenja. Bil je po poklicu odvetnik, povzpel pa se je do visokih političnih pozicij, bil je publicist, alpinist in borec za socialne pravice. Nekaj let pred smrtjo je napisal obsežno avtobiografsko knjigo spominov, kjer

naidemo dragocene podatke o dogodkih na Goriškem v taktičnih letih. Dr. Henrik Tuma se je rodil v Ljubljani, po dolgem tavanju je prišel v Gorico, kjer je nato neumorno deloval več desetletij. Fašistične oblasti so ga nato izgnale v Jugoslavijo in v Ljubljani je umrl leta 1935.

Od leta 1887 dalje je deloval na sodišču v Trstu, Tolminu in Gorici. Potoval je po neumorno za slovensko uradovanje in njegova zaslug je, da je takrat prišla slovensčina na sodiščih do polne veljave. Podpiral ga je v tem prizadevanju vsa slovenska javnost. Udeleževal se je tudi na političnem polju. Izvoljen je bil za poslanca in tudi odbornika v goriškem deželnem zboru, kjer se je zavzemal za splošno koristi slovenskega ljudstva na Goriškem. Udeleževal se je najprej v goriški slovenski narodni stranki, nato je bil med voditelji laične narodno-napredne stranke, kasneje pa je postal eden najvidnejših pravok avstrijske socialdemokratske stranke.

Po prvi svetovni vojni se je zanimal za ureditev kolonjskih razmer v naših Brdih in tudi v furlanskem delu Goriške. Pomagal je pri ustanovitvi Društva kolonov v Fojani v Brdih.

Ukvarjal se je tudi s planinstvom in alpinizmom. Je precej napisal o naših gorah. Na tem področju se je izkazal kot dober jezikoslovec, posebno v slovenskem planinskem izrazoslovju.

V Gorici je živel v lastni stavbi v taktični Ulici Treh kraljev, današnjem Drevovedu 24. maja šte. 9. Bila je to goriški Slovincem, in tudi nasprotnikom, splošno znana hiša, na pročelju katere je bil izklesan napis «Svoja nišica — svoja voljica».

Interpelacija KPI o položaju v kazernetah

Danes bodo na goriškem sodišču proces proti petim stanovanjem kazernet na Svetogorski cesti, ki jih je vodstvo občinske podpore ustanove javilo sodni oblasti, čes da so «ukradli» nekaj strešnikov in desk.

S tem v zvezi so komunistični občinski svetovalci poslali interpelacijo goriškemu županu, kjer hočejo vedeti če je seznanjen s tem dogodkom. Istočasno svetovalci KPI menijo, da ne bi smela ECA na tak način ukrepati s stanovanji kazernet, ki so strešnike in deske, ki so bili zapuščeni, uporabili v zimskem času, da so sami popravili streho stavbe, v kateri živijo. Poleg tega so svetovalci KPI menja, da ne bi smela prefektura in ECA zahtevati od stanovalcev neke vrste najemnine za bivanje v tako zapuščenih prostorih kot so kazernete.

Danes na Travniku večer solidarnosti s Čilom

Drevo, ob 18. uri, bo na Travniku, na pobudo mladinskih organizacij levičarskih strank (KPI, PSI, PDUP, ACLI, LC, PRI, KPA) enotna manifestacija v podporo čilskim protifašistom, ob drugi obletnici fašističnega vojaškega udara v tej južnoameriški državi. Poleg priložnostnih govorov in nastopa čilskega predstavnika, bo tudi kratek koncert čilskih pesmi, ki jih bo izvajala skupina Canzoniere Osiai.

● Pokrajinska turistična ustanova obvešča vse zasebnike, ki oddajajo sobe v najem, da morajo do konca meseca javiti na sedežu ustanove v Ulici Mazzini 20 številno sobo, ki jih namenjajo dati v najem v letu 1976.

Med razkuževanjem kleti stanovanj v ulici Brigata Casale 19, je Giuseppe Bressan sezgal nekaj dračja, ki je povzročil požar. So sedje so takoj poklicali gasilce, ki so po pol uri delo ogenj ugasili. Škoda je malenkostna.

Kino

Gorica
VERDI 16.00—22.00 «Fantozzi». P. Villaggio in A. Mazzamora. Barvni film.
CORSO 17.30—22.00 «Il poliziotto della brigata criminale». J. P. Belmondo in L. Massari. Barvni film.
MODERNISSIMO 17.30—22.00 «Moulin rouge». F. Ferrer. Barvni film.
CENTRALE 17.30—21.30 «Il sogno di Zorro». F. Franchi. Barvni film.
VITTORIA 17.00—22.00 «Se non faccio quello non mi diverto». M. Benjamini. Barvni film, mladini pod 18. letom prepovedan.

Tržič
EXCELSIOR 17.30—22.00 «Fantozzi». Barvni film.

PRINCIPE 18.00—22.00 «La gang dei bassotti». Barvni film.

Novi Gorici
SOCA «Stari divji Zabodi», ameriški barvni film ob 18.00 in 20.00.
SVOBODA «Hrepenenje po vampirju», nemški barvni film ob 18.00 in 20.00.
DESKLE «Bitka za Port Artura», japonski barvni film ob 19.30.

DEŽURNA LEKARNA V GORICI
Danes ves dan in nočjo je v Gorici dežurna lekarna Tavasani, Korzo Italija 10, tel. 25-76.

DEŽURNA LEKARNA V TRIZICU
Danes ves dan in jutri ponoči je dežurna lekarna Centrale, Trg republike, tel. 72-341.

VESTI Z ONSTRAN MEJE

Sodoben sovjetski suhi dok za izolsko ladjedelnico

Prvi letošnji nastop kopskega amaterskega gledališča - V Portorožu zasedanje članov fiziološkega in farmakološkega društva Jugoslavije

Za izolsko ladjedelnico «2. oktoba» je bila sredi izredno pomembna dan. Iz Sovjetske zveze so namreč dobili sodoben plavajoči dok, s katerim bodo lahko znatno razširili in izpopolnili svojo dejavnost. Ladjedelnica bo namreč odsej sposobna v celoti obnavljati ladje do 25.000 ton nosilnosti. Zaposliljo novih delavcev se bo njena realizacija povečala skoraj za trikrat. Dok so zgradili v sovjetskem ladjedelnici «Herson» ob Dnepru. Ladjedelnica je dobila zelo ugoden 90-odstotni kredit, ki ga bodo izplačali v 8 letih. Deset milijonov je prispevala Splošna plovia, ki je, poleg kopske Luke, seveda, najbolj zainteresirana, da imamo ob slovenski obali lastno ladjsko servisno dejavnost. Vrednost objekta je okrog 90 milijonov novih dinarjev.

V kopskem gledališču pa je bila premiera enodejanske Edvarda Albeeja «Zgodba o živalskem vrtu» v

izvedbi kopskega amaterskega gledališča Atelje SABB. Igro je dramaturško priredil Blaž Likan, režiral pa študent igralske akademije iz Ljubljane Branko Kraljevič. Poslušalci so z odobravanjem sprejeli novo ustvaritev mladih kopskih gledališčnikov. ***

V Portorožu se nadaljuje 9. kongres Jugoslovanskega društva za fiziologijo in 5. kongres Jugoslovanskega farmakološkega društva. Gre za petdnevno posvetovalnico, ki se ga udeležuje 250 strokovnjakov. Ena izmed glavnih tem je imunologija in na sporedu je vrsta referatov o znanstvenih ugotovitvah, kako naj človeško telo sprejema tujeke. Imunologija je namreč tesno povezana z najrazličnejšimi presaditvami organov. Včera so razpravljali o dosegih jugoslovanskih farmakologov, zadnji dan, to je danes pa bosta redni letni skupščini tako fiziološkega kot farmakološkega društva v Jugoslaviji.

L. O.

NA POBUDO PD «JEZERO» IN SPZ

Drevo bo v Dobrodo koncert makedonskega zbora «Kočo Racin»

Zbor vrača obisk Dobrodo, ki so bili pred dvema letoma na turneji v Makedoniji

Pevci doberdobskega pevskega zbora «Jezero» se še danes radi spomnijo lepega petdnevnega gostovanja po Makedoniji, ki so ga opravili pred dvema letoma na vabilo kulturnega društva Kočo Racin iz Skopja in odbora za proslavo ilindenskih dnevo iz Bitole. Nepozabni ostanje prvi stiki z makedonskim ljudstvom, njihovimi običaji in gostoljubnostjo. Težko je bilo zapustiti letovišniški hotel na Pelisteru: ponosna sta bila zbora iz Dobrodo in Nabrežne, ko sta bila deležna burnega ploskanja rok osem tisoč gledalcev na mestnem stadionu v Bitoli. Tudi škopski raki niso štedili z gostoljubnostjo našim pevcom. Sprejeli so jih študentje v narodnih nošah, predsednik kulturnega društva Kočo Racin Bebovski je zamejskim rojakom zažel dobrodoščilo, predsednik mestne skupščine pa se je udeležil skupne večerje v študentskem domu. Tudi v Skopju so Dobrodo in Nabrežnici imeli nastop na stadionu Vardar in želi toplej sprejem števil-

nega občinstva.

Danes bodo Makedonci vrnilo obisk doberdobskim prosvetarjem. Drevo bo v občinski telovadnici nastopil mešani zbor Kočo Racin iz Skopja s celovečernim koncertom. Zbor, ki ga sestavlja 58 pevcev in pevka, je uspešno že nastopil na raznih tekmovanjih na Holandskem, v Bolgariji, na Poljskem, v Turčiji in večkrat na tekmovanju Seghizzi v Gorici. Povsod je žel odobravnje občinstva in prejel več prvih nagrad. Drevišnji koncert bo obsegal 18 skladb največjih jugoslovanskih in nekaterih svetovno znanih skladateljev. Seveda ne bo manjkala narodna makedonska pesem, ki bo v okvirnem scenariju narodnih noš in pevskih sposobnosti zbora, gotovo domače občinstvo navdušila.

Na sprejem makedonskih rojakov se doberdobski prosvetari pripravljajo že teden dni. Kot rečeno bo koncert v občinski telovadnici ob 20.30. Ljubitelji petja naj ne zamudijo te izredne prilike.

ČILE DVE LETI PO UMORU PREDSEDNIKA ALLENDEJA

Čilska opozicija se združuje ob rasti razdora v vrstah junte

Krščanska demokracija se vedno bolj vključuje v aktivni boj proti gen. Pinochetu - Gen. Leigh za politiko v korist nižjih in srednjih slojev

Kaj se dogaja v Čilu? To vprašanje se postavlja z vedno večjo aktualnostjo v zadnjih dneh in tednih spritno povečane terorja čilske junte nad demokratičnimi gibanjem v državi sami, zavzete dejavnosti čilskih političnih emigrantov v inozemstvu ter rastoče podpore vsega svetovnega javnega mnenja (OZN, Amnesty International itd.).

Oglejmo si predvsem notranji položaj v čilski državi, kjer bi se zdelo, da se v zadnjem letu ni prav nič spremenilo. V resnici pa so nastale nekatere politične spremembe, ki so zelo pomembne za ves bodoči razvoj. Tu gre predvsem za čilsko krščansko demokracijo, ki je v zadnjem času zabeležila precejšen razvoj. Pred enim letom je ta stranka zavela dvojno stališče zadržanosti: predvsem glede junte, in sicer zaradi hudih kršitev človečanskih pravic ter zaradi njene totalitarne politike na področju prosvete. Drugo zadržano stališče pa je čilska KD zavzela do bivše Ljudske enotnosti, ki je bila po mnenju krščanskih demokratov krivna za zmago vojaških pučistov pred dvema letoma. Samo kak član te stranke je zavzel odločno opozicijsko stališče do Pinochetovega režima.

Pozneje se je v vrstah čilske krščanske demokracije začelo razvijati drugačno vzdušje. Vodilni krogi stranke so izvedli anketo pri vplivnih srednjih in nižjih kadrih stranke. Skoraj vsi prizadejci so zahtevali, naj stranka zavzame sovravno stališče do junte.

Glede morebitnih zavestnevtv pa so bili čilski demokratičniki zelo deljivi. Nekateri od njih se niso hoteli povezati z nobeno stranko, ki je pripadala pred leti Ljudski enotnosti, z izjemo radikalne stranke in krščanske levice, ki nista bili po njihovem mnenju povezane z marksistično ideologijo.

Bivši predsednik čilske republike Eduardo Frei je ena izmed najbolj izrazitih osebnosti iz tej stranki. Večkrat je potrdil svojo vzdržanost glede političnega dogajanja v državi. Na njegovo stališče je verjetno vplivala tudi jeza, ker ga vojski po državnem udaru 11. septembra 1973 niso poklicali na oblast. Frei je pozneje večkrat kritiziral gospodarsko politiko vojaške junte.

Prav tako je v zadnjih tednih zahteval od čilskega vrhovnega sodišča, naj izvede preiskavo glede sumljivih okoliščin, v katerih je izginilo 119 aktivistov čilske levice. Končno je demonstrativno bojkotiral slovesnosti ob drugi obletnici 11. septembra 1973, čeprav je državni govornik Pinochet naznačil, da bo ustanovil državni svet, katerega član naj bi bil tudi Eduardo Frei v svojstvu bivšega predsednika republike.

V juliju letos so se predstavniki levega krila čilske KD in nekatere osebnosti bivše Ljudske enotnosti sestali v Caracasu. Krščanski demokrati ter se posebej Leighton in Fuentetabla so prišli na sestanko na lastno pobudo. Vendar pa sta ta dva izjavila, da bosta o poteku srečanja ob estila svoje stranke. Samo desno krilo KD je izrazilo svoje nasprotovanje do tega sestanka, toda Eduardo Frei se ji pri tej obliki ni priključil.

Od levicarskih strank so komunisti odločno podprli sestanek v Caracasu, čeprav niso dobili vala, naj se ga udeleži. Čilska leвица pa tega ni storila, da ne bi nudila desničarskim demokratizmom kakršno koli orožje za bojkotiranje naporov pri zbliževanju vseh opozicijskih strank. Na vsak način se lahko reče, da so zadnji dogodki zelo zbližali čilsko krščansko demokracijo in stranke Ljudske enotnosti. Lahko rečemo, da so politične struje, ki predstavljajo ok. 80 odstotkov vseh Čilincev, sedaj že jasno izrazile svoje sovravno razpoloženje do generalov v Santiagu.

Tudi razvoj v katoliški cerkvi je bil vzporeden. Se v aprilu letos skorje niso protestirali zaradi kršitev človečanskih pravic v Čilu. Tedaj je hierarhija sprejela namreč zagotovilo, da bodo oblasti izvedle na tem področju precejšnje spremembe. V resnici je bil objavljen 8. maja zakonski odlok, ki je obvezoval oblasti, da v 48 urah obvestijo družine o morebitnih aretacijah in da izpustijo na zatočno klop v naslednjih petih dneh vse aretirane osebe. Toda ta zakon je ostal mrtva točka.

5. avgusta letos je novi škofijski vikar za Santiago msgr. Enrique Alvear na slovesni maši vprašal oblasti naj pojasnijo, kaj se je zgodilo s 119 levicarskimi aktivisti, ki so zginili brez sledu. 9. septembra so čilski škofje objavili dokument, v katerem zahtevajo, naj vlada začne izvajati gospodarsko politiko, ki bi bila pravičnejša in v katerem so obsojili tudi vse oblike mučenja. Odbor za sodelovanje za mir (ekumenska organizacija v kateri je katoliška hierarhija zelo aktivna) je po enem letu organiziral ljudske kuhinje, ki rešujejo tisoče otrok pred smrtjo zaradi lakote.

Tudi na levi, kjer je vojaški puč pred 2 letoma povzročil hud razdor, so zabeležili zelo resne korake na poti enotnosti. Pred kratkim je bil v vzhodnem Berlinu sestanek voditeljev petih organizacij Ljudske enotnosti, katerega se je udeležil tudi generalni tajnik MA PU - O.C., ki je prišel nalašč iz Čila. Predstavniki teh strank so 27. julija podpisali »osnutek predloga programa čilskega ljudstva«. Večino točk tega programa bi lahko podpisala tudi čilska KD.

Dve dejstvi sta pomagali šestim organizacijam, da premostijo svojo notranjo razprtost ter uvrstijo temelje za nov sporazum, ki pomeni dejansko obnovo Ljudske enotnosti. Predvsem je socialistična stranka, ki je bila os kolicije in s tem tudi geometrična točka vseh njenih protislovij, po kongresu v La Havani spet utrdila svojo enotnost. Vključitev v njen glavni obor močne osebnosti bivšega čilskega zunanjega ministra Clodomira Almeida je krepko prispevala k pozitivnemu zaključku pobude. Na drugi strani pa so hudi porazi, ki jih je doživel MIR (Gibanje revolucionarne levice) ter še posebej smrt njegovega generalnega tajnika Miguela Enriqueza odločno vplivali na opustitve vsakršne možnosti ustvarjanja alternativnega pola skrajne levice. Še prej je namreč ta zamisel precej vplivala na levicarske struje socialistične stranke, MAPU ter celo na nekatere osebnosti krščanske levice. Tako je zavestništvo med socialisti in komunisti postalo spet nujna os Ljudske enotnosti.

Na koncu naj še omenimo, da obstaja čilska Fronta solidarnosti, ki združuje izven čilskih meja, razen ljudske enotnosti, tudi MIR, levicarske demokratizme, nekatere vojaške osebnosti, ter osebnosti iz vrst katoliške cerkve. Ta organizacija ima svoj sedež v Rimu ter se trudi, da bi izdelala osnovo za skupen program vseh čilskih anti-fašistov.

Kar pa se tiče levice, lahko rečemo, da se je odpovedala skoraj vsem svojim notranjim razprtijam. Še posebej je ta leвица danes pripravljena, da se pogaja z nekaterimi demokratizmi in osebnostmi, vsevisti tu Eduarda Freia, za katerega komunisti še pred letom dni niso hoteli nič slišati, ker so menili, da je moralno odgovoren za vojaški puč.

Na sindikalnem področju so zabeležili v zadnjem letu zaostritve delavskega boja. Degradacija življenjske ravni (kupna moč se je po 11. septembru 1973 znižala za več kot 50 odstotkov) in poslabšanje položaja na področju zaposlenosti (vsaj 17 odstotkov aktivnega prebivalstva je brez dela) prav gotovo silita čilske delavce v boj za lastne pravice. V zadnjih časih so zabeležili več stavk, ki so se uspešno končale. To se je zgodilo v tekstilni industriji, v bankah in tudi pri nameščencih in sploh delavcih v pristaniščih. V decembru lani je enotna konfederacija delavcev (CUT), ki se je ponovno organizirala v ilegali, objavila borbeno platformo, ki vsebuje zahteve po mezdni, socialni in demokratični reformi. Ta dokument so podpisali tudi demokratizmi in sindikalisti.

Stevilni sindikati so v zadnjih časih posredovali vladi družno gospodarske študije o položaju delavcev. Vlada je zelo strogo preganjala vse te pobude. Arretirani so bili vidni voditelji, kot na primer Francisco Gmes, Umberto Vergara, Luis Villena (krščanski demokrat), Hector Cuevas ter Exequiel Ponche.

Nazadnje je treba še omeniti, da je sama junta izgubila v zadnjih časih svojo notranjo strnjeno. Pred mesecem dni je general letalska Leigh izjavil, da se danja gospodarska politika v Čilu povzroča veliko trpljenje pri padnem koloniziranih slojev. Zato je zahteval, da bi vrnila lastnikom zemljišča, kjer so brezdomci zgradili svoje barake. General je dejal dobesedno: »Moje je predsednik drugačnega govora, toda ne zahtevajo od mene, da bi podpisal odlok, s katerim bi izgnali te ljudi iz njihovih domov.«

Tako je v sami junti prišlo do sporov med svetovalci generala v Santiagu.

Pinocheta, ki zastopajo strogo liberalistična načela v gospodarstvu z drugimi predstavniki, ki so prav tako podpirali vojaški puč in ki se zavedajo, da je ta politika privedla državo v slepo ulico. General Leigh se zavzema tudi za politiko, ki bi bila bolj koristna za male in srednje podtjake, medtem, ko je vladna politika že od puča sem podpirala le koristi veleskapitala, ki je povezan s tujimi kapitalisti. Tu se izoblikuje nova opozicijska politika v notranjosti vojaške vlade. Gre za opozicijo med ljudskimi ter malimi in srednjimi meščanskimi krogi ter veliko čilsko buržoazijo.

(Po Le mondusu)

PRI NIČLI GRADNJA AVTOCESTE NA PROGI VIDEM-AVSTRIJA

Bo postala dežela Furlanija-Juljska krajina preizkusni kunec ANAS pri gradnji avtocest?

Hude posledice vladne izbire v trenutku ko vse države v tržaškem zaledju z zavzetostjo izpolnjujejo svoje načrte za gradnjo sodobnih cestnih povezav

Najnovejši vesti pravijo, da z avtocesto od Vidma do avstrijske meje še dolgo ne bo nič. Naj povemo takoj, da smo o tem vprašali v našem dnevniku že pisali 5. aprila letos in izrazili nekaj optimizma v pričakovanju, da bo ta odsek v doglednem času realiziran. V teh dneh pa beremo za našo deželo neprijetno vest, da je med ministrstva komisija, ki jo je imenovalo ministrstvo za javna dela, sklenila drugače. Ta komisija, ki je zadolžena, da preučuje finančna vprašanja koncesijskih družb za gradnjo avtocest, je predlagala, naj se dela na odseku Videm - Karnja poverijo družbi SPA AUTOSTRADE, na odseku Karnja - Trbiž - avstrijska meja pa družbi ANAS (državno cestno podjetje). Ta predlog, ki je skoro sklep, je bil sprejet iz razlogov nove vladne politike, ki teži k blokiranju novih koncesij in novih oddaj gradbenih del za načrtovanih avtocest.

To se dogaja prav v času, ko Avstriji s prirojen natančnostjo in točnostjo uresničujo svoj avtocestni program do pičice natančno. Prav 21. junija so predali prometno tehnično najbolj težko izvedljiv odsek avtoceste Visokih Tur, važne mednarodne poti »E 14«, ki povezuje Nemčijo in Češko-slovaško z Jadrano, medtem ko je izgradnja odseka Videm - Trbiž - avstrijska meja tako rekoč, kot se nikoli. Za deželo Furlanijo-Juljsko krajino - je to prava katastrofa, ker tudi Jugoslavija oz. Slovenija ne zaostaja za Avstrijo.

Sedaj je na vrsti vlada, da pove svoje o alternativah, ki so jih preučili tehniki cestnega podjetja ANAS za odsek Karnja - Trbiž in na podlagi rezultatov odločati o dejanski operativni sposobnosti državnega cestnega podjetja za realizacijo del, ki se niso bila oddana in ki znašajo za vse polotok več kot 1600 milijard lir. Praktično bi to pomenilo, da je naša dežela postala preizkusni kunec ANAS v pogledu načrtovanja, projektiranja in gradnje tistih avtocest, ki jih je do sedaj poverjala v delo specializiranim cestnim podjetjem.

Dejstvo, da bo ANAS preizkušala svoje načrtovalne in gradbene

Na prireditvah, ki so bile v Benečiji Sloveniji na pobudo Mlade brize, sta nastopila tudi pevska zbor »Mlada brize« in »Pod lipos«. Na sliki nastop zborov

sposobnosti prav pri nas, ni razveseljivo, še manj pa je razveseljivo dejstvo, da je med ministrstva komisija predlagala, naj se gradnja avtoceste, ki jo je po dolgi študiji projektirala družba SPEA, opusti in namesto to zgradi štiri-pasovna »hitra cesta«. S tem smo, kjer smo bili, ko se je govorilo o neodložljivi potrebi izgradnje avtoceste. Začetki bo treba od nič, t.j. realizacijo te važne prometne žile odložiti v nedogled.

Ne glede na izbiro ministrstva za javna dela, eno drži, t.j., da se zamujena leta ne bodo mogla nadoknaditi. Od 30. junija 1972, ko bi morala biti oddana v delo celotna avtocesta, je preteklo več kot 3 leta. Kaj pomeni ta doba za našo deželo, mora biti jasno tudi nepoučeni; gre za škodo, ki se šteje v desetih milijard.

Po vsem sodeč izgleda, da ANAS ne bi mislila začeti vse znova, pripravlja se nekaj hujšega. Ministrstvo je namreč ponovno predložilo načrt, ki je bil večkrat opuščen in po katerem naj bi se modernizirala in razširila državna cesta št. 13, t.j. sprememba državnih cest v »superceste«. Gre za načrt, ki je pokazal veliko težavo ne samo tehnično značaja, ampak tudi izredno velikega izdatka 11 milijard lir samo na odseku Vidma do Doga - San Rocco, ki meri 7 km, kar znaša nad milijard in pol na km. Poleg tega bi to pomenilo še korak nazaj na splošno projekto avtoceste, ki ga je izdelalo specializirano podjetje SPEA.

Na problem avtocestne zveze z Avstrijo zasrkbljuje deluje činitelj čas, ki negativno vpliva na tržaško pristanšče, ki je močno pogojeno od avtocestne zveze Videm - Trbiž. V tujini nihče ni voljan čakati, kaj mednarodna gospodarska situacija sili, kot se nikoli, da pride čimprej do uresničitve velikih prometnih žil med Srednjo in Vzhodno Evropo. Zlasti je pri tem zainteresirana NDR da bi se v najkrajšem času z novo avtocesto povezovali Vzhod in Jadranska pristanšča.

Srednjeevropski gospodarski operaterji mrzlično iščejo najbolj ekonomičen način, kako dostaviti ogromne količine industrijskih naprav ki so jih kupile, da bi potencialne naftne in industrijske objekte ter zgradile nove.

Ni dvoma, da se bodo prometni tokovi umirili po poteh, ki so z gospodarskega vidika najbolj ugodne. Tem se bo leta 1980 priključil, ko bodo dela zaključena, predur od Karavankami, t.j. popolne avtoceste Beljak - Ljubljana, ki bo laže in hitreje povezovala Bavar-

sko z Reko, ki je že danes ugodnejša od italijanskega odseka Alpe-morje, upoštevajoč tudi razširitev ceste pri Podkorenu, ki veže Beljak s Kranjsko goro.

Leta 1980 bo tudi zaključena gradnja zadnjega odseka ceste »Sidaubahn« na črti Gradec - Celovec, ki je v smeri Beljaka - v prometu. Z gotovostjo je treba računati tudi na realizacijo ceste v smeri Maribor - Zagreb, ki si jo Jugoslavija že dolgo želi in bo brez dvoma velikega gospodarsko-prometnega pomena.

Naša dežela je v pogledu avtocestnih zvez s sosednima republikama prava pastorka, saj si ne more programirati niti ustreznih rokov za že projektirane in deloma zgrajene avtoceste proti Avstriji. Prav ko to pišemo, se je sestel upravni odbor ANAS, ki je sklenil najeti posojilo v višini 300 milijard za dokončanje dela cest v gradnji, ni pa uradno objavil, kateri odseki bodo deležni posojila. Kakšne rezultate na ta tudi posvet ob priliki »Tržaških pristanških dni« v pogledu pomorskega prometa z Egiptom, Saudsko Arabijo, Kuwaitom, Iranom in Libijo, ki pokazujejo precejšnje zanimanje za naše pristanšče, brez hitre avtoceste do avstrijske meje? Jugoslavija in Avstrija dokončujeta omenjene cestne zveze z veliko vneto in teško se bo s tem okoristil ni težko ugati. Prizadejo je celotno prebivalstvo naše dežele, tudi Slovenija, ki si želi travniških, prometnih in drugih stikov s sosednima republikama.

Rado Lautin

KASTA prireja slikarski ex tempore

Krožek absolventov Slovenske trgovske akademije v Trstu (KASTA) prireja v nedeljo, 21. septembra, v osnovni šoli Karel Destovnik - Kajuh v Gropadi slikarski ex tempore, ki se ga lahko udeležijo slikarji vseh starosti in iz vseh krajev dežele Furlanije - Juljske krajine. Mladi slikarji, do 15. leta starosti, bodo uvrščeni v posebno tekmovalno skupino.

Tehnika in slog sta poljudni, prav tako je dovoljena črno-bela tehnika. Mere platen: največja stranica lahko doseže 120 cm, vendar celotna površina platna ne sme presegati enega kvadratnega metra.

Vsak udeleženec lahko predstavi v zigosanje dve platni ali osnovi, izročil bo le eno - in to po lastni

V Jugoslaviji manj tujih filmov

ZAGREB, 18. — V Jugoslaviji nameravajo omejiti uvoz tujih filmov. da bi nudili čimvečjo pomoč svoji lastni filmski industriji. Sporazum o tem sklepu so sprejeli na podlagi družbenega dogovora, ki so ga podpisali v juniju letos jugoslovanski distributerji, upravni kinodvoran ter drugi činitelji proizvodnje filmov.

Po tem sporazumu naj bi v Jugoslavijo uvozili v letošnjem letu okoli 150 tujih filmov iz zahodnega sveta. Računali so namreč, da bi lahko prišlo na vsak jugoslovanski film po pet filmov zahodne proizvodnje. V trenutku, podpisali so menili, da bo letošnja jugoslovanska proizvodnja znašala 30 filmov.

Glede uvoza filmov iz Sovjetske zveze in drugih socialističnih držav niso sprejeli nobene omejitve. Poudarjeno pa je bilo, da bodo uvažali filme iz teh držav na podlagi recipročnosti. Nobene omejitve sploh pa niso sprejeli glede uvoza filmov iz nevrščenih držav, kot Alžirija, Tunizija, Egipta, Paname, Indije in drugih.

Distributerji v Jugoslaviji niso zadovoljni s to rešitvijo, vendar v pristojnih krogih menijo, da se trenutno ne bo postavljalo nobeno vprašanje, ker imajo še na zalogi večje število filmov zahodne proizvodnje.

UKREPI OBČINSKIH OBLASTI V TOKIU IN DRUGIH MESTIH

Ob nedeljah in praznikih brez avtomobilskega prometa

Ljudje se sprehajajo po ulicah kot v naravi
Korenito znižanje stopnje zastupitve ozračja

TOKIO, september — Prestolnica Japonske je prvo velenost, ki je prepovedala avtomobilski promet v vrsti svojih ulic ob nedeljah in praznikih. V teh dneh se po ulicah lahko sprehajajo le pešci, ki so prav tako brezskrbni kot bi se sprehajali po gozdovih. Po ulicah vrvi vesela množica ljudi, mladi pari, starši z otroki, ki vlečejo za seboj pisane balončke. Oče kaže svoji mladi hčerki nekaj v ozadju ulice, sredi nje pa se je namestil slikar, ki zavzeto prenaša na platno prizor na meji ulice z zelenim javnim parkom.

Tudi druga mesta na Japonskem

so sledila temu zgledu. Danes je že prepovedan promet z avtomobili v Osaiki in številnih drugih mestih.

V Tokiu je nedeljski in sploh praznični promet z avtomobili prepovedan v dolžini več kot 20 km. Občinske oblasti pa nameravajo vključiti v prepoved tudi večje število drugih ulic. Na to jih je napotila ugotovitev, da je ob nedeljah zrak v ulicah, kjer ni avtomobilskega prometa, zelo čistši. Po poročilu mestne občine se je količina strupenih plinov iz izpušnih cevi znižala najmanj za 70 odstotkov. Vse kaže, da se tokijskim avtomobilistom obetajo

hudi časi, ker so občinske oblasti trdno odločene, da bodo razširile prepoved tako v prostoru kot tudi časovno.

Novi ukrep občinskih oblasti sprva ni prebrical ljudi. Še vedno so hodili po ulicah zelo oprezo, kot da bi se bali, da bo vsak čas zgrmel na njih pločevinasta posast. No, potem pa so se privadili in danes se že počutijo na ulici, kot da bi bili v naravi.

Upati je, da bodo tokijski primer posnemali tudi druge po svetu, morda tudi pri nas. S takimi pobudami bi vrnilo človeku bolj naravno in tudi bolj zdravo okolje.

RADIO VELE-IZIJA

PETEK, 19. SEPTEMBRA 1975

ITALIJANSKA TELEVIZIJA PRVI KANAL

- 18.15 Program za najmlajše: Risani film
 - 18.45 Program za mladino: Dogodivščine v Radečem morju
 - 19.15 Sportni dnevnik Ital. kronike in Vremenska slika
 - 20.00 DNEVNIK
 - 20.40 Srečanja 1975: Eno uro z Zito Habsburško
- Leta pred prvo svetovno vojno so bila za staro Avstrijo razdobje velike družbene gotovosti. V habsburški monarhiji je vse zgedalo trajno in sama država je nastopala kot najvišje jamstvo te kontinuitete. Parlament je jamčil državljanom razne pravice, vsi so vedeli, kaj posedujejo, ali pa kaj so jim drugi dolžni. Vsi so vedeli točno, kaj smejo delati in kaj ne. To je razdobje zadnjih sto letov habsburškega cesarstva, kateremu je Vanni Ronssivale posvetil svoj enurni program, ki bo danes na sporedu. V tem programu nastopa Zita Habsburška. Kot je znano, je bilo zadnje razdobje 50 let pred prvo svetovno vojno skorajda tragično za člane habsburške rodovine. Že leta 1848, ko je postal avstrijski cesar, je Franc Jožef doživel vrsto družinskih tragedij. Spomnimo se samo smrti njegovega brata Maksimilijana, ki so ga ustrelili v Mehiki in potem tragedije v Mayerlingu, kjer je bil ob življenju njegov edini sin Rudolf skupaj s svojo ljubico Marijo Vetzero. Po smrti Franca Jožefa je leta 1916 prišel na prestol Karel I., Otonov sin, ki je bil brat starega cesarja. Karlova žena je bila prav Zita, ki danes živi v nekem samostanu v Švici in ki bo posredovala svoje spomine iz tistih časov.
- 21.45 Burt Bacharach in njegov orkester
 - 22.45 DNEVNIK in Vremenska slika

DRUGI KANAL

- 20.30 DNEVNIK
 - 21.00 William Shakespeare: HAMLET
- Prevod Angelo Dallengia, režija Maurizio Scapazzo, v vlogi Hamleta pa bo nastopil Pino Micol.

JUGOSLOVANSKA TELEVIZIJA

- 9.10, 11.00 in 15.10 TV v šoli: Računstvo, Obiranje in predelava sadja, Ali ste vedeli, Sodobno naselje, Moč in napetost, TV vrtec, Mesto iz papirja, Angličanka, Predšolska vzgoja
 - 18.20 Pisan svet: VIS — III. del
 - 18.50 Obzoriki
 - 19.05 Tujci folklor: Turčija
- Turške narodne plesne in pesmi izvaja Univerzitetni folklorni ansambel iz Bospora. Predstavil bo naslednje plesne: Korčnica jančarjev, Arvin, Gaziantep, Elazig, Bayburt, Erzurum, Bitlis, Silifke in Kars.
- 19.40 Romanika in Bizanc iz serije Umestnost na jugoslovanskih tleh
- Ko smo evropski narodi začeli s prihodom krščanstva šteti današnja leta in stoletja, je ljudska tvornost pod vplivom vere radozivo posegla po kamnu in lesu. Zahodno Evropo je preplaval nov način gradnje, slikarstva in kiparstva, pa tudi nova filozofija. Prišli so vsi tisoletni zgodovinski in ljudski konci italijanskega skrajna pa do pradedovine Slovanov začelo zbliževati enotno duhovno hotenje. Temu času so dali umetnostni zgodovinarji — ime določa romanike in romanske umetnosti. Če se ozremo v to obdobje po ozemlju današnje Jugoslavije, bomo pričali burnemu vrtenju. Severni predeli krčevito teptijo k sožitju z Zahodno Evropo, južni so ujeti v prastare verige Orienta. In vse to prepletanje različnih političnih vplivov in umetniških tokov je s številno zapuščino popisalo našo zgodovino.
- 20.30 TV DNEVNIK
 - 21.05 OBTOŽNICA
- Celovečerni film, v katerem igra Lea Padovani in Marcello Mastroianni
- 22.40 625
 - 23.00 TV DNEVNIK

KOPRSKA BARVNA TELEVIZIJA

- 20.55 Otroški kotiček, risanke
- 21.15 DNEVNIK
- 21.30 MORILEC IZ DAVNINE, celovečerni film
- 23.00 Ansambel Borisa Kovačica, narodna glasba

TRST A

- 7.15, 8.15, 13.15, 14.15, 20.15 Poročila: 7.05 in 9.05 Jutranja glasba; 11.35 Opoldne z vami; 13.30 Glasba po željah; 17.00 Program za mladino; 18.15 Umestnost in prireditve; 18.30 Simfonične skladbe; 18.55 Priljubljeni pevec; 19.10 Na počitnice; 19.20 Jazovska Glasba; 20.00 Sport; 20.35 Delo in gospodarstvo; 20.50 Vokalno instrumentalni koncert; 21.30 V plesnem koraku.

KOPER

- 7.30, 8.30, 12.30, 14.30, 17.30, 21.30 Poročila; 7.15 Glasba za dobro jutro; 9.00 Folk Glasba; 9.30 Poslušajmo jih skupaj; 10.00 Z nami je...; 11.00 Glasba in nasveti; 11.30 Od melodije do melodije; 12.00 Glasba po željah; 14.00 Tretja stran; 14.45 V diskoteki; 15.30 Valčki in polke; 17.45 Tops-pops; 18.15 Kulturna panorama; 19.00 Parada orkestralnih melodij; 19.30 Naši zbori poročila; 20.00 prenos RL; 21.00 Ploščice; 22.30 Simfonični koncert; 23.35 Jazz.

NACIONALNI PROGRAM

- 7.00, 8.00, 13.00, 19.00 Poročila; 6.30 in 8.00 Jutranja glasba; 9.00 Vi in jaz; 12.10 Četrty program; 13.20 Strnjena komedija; 14.40 Radijska nadaljevanja; 15.00 Za mlade poslušalce; 16.00 Sončnica; 17.05 Simfonična glasba; 19.15 Nove ital. popevke; 20.20 Koncert; 22.20 Ponovno na sporedu z Nado.

SLOVENIJA

- 7.00, 8.00, 10.00, 12.00, 14.00, 16.00, 18.00, 20.00 Poročila; 9.10 Glasbena matineja; 10.05 Radijska šola za nižjo stopnjo; 10.30 Jugoslovanska narodna glasba; 11.15 Po Talijanih poteh; 12.00 Turistični napotki za naše goste iz tujine; 13.30 Kmetijski nasveti — ing. Milena Jazbec; Jesensko sajenje sadnega drevja; 13.40 Popevke brez besed; 15.10 Mladina poje; 15.30 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo; 16.30 Napotki za turiste; 16.35 Glasbeni intermezzi — 16.45 »Vrtljaji«; 17.45 Glasbena medigra; 17.50 Človek in zdravje; 18.20 Poletni divertimenti; 19.05 Ogledalo našega časa; 19.25 Zvočni signali; 20.30 Obvestila in zabavna glasba; 20.40 Minute z ansambli Mihe Dovžana na 20.50 Glasba noč, otroke; 21.00 Stop-pops 20; 22.15 Oddaja o morju in pomorščakih; 23.20 Besede in zvoki iz logov domačin; 00.05 Literarni nokturno; 00.15 Jazz pred polnočjo.

Horoskop

OVEN (od 21. 3. do 20. 4.) Dobre perspektive, kar zadeva delo. Ne bo pa tako, kar zadeva čustva. BIK (od 21. 4. do 20. 5.) Izboljšanje na delu ali v službi. Dan bo primeren za razna poslovna ali osebna opravila.

DVOJČKA (od 21. 5. do 21. 6.) Včasih vam dobrota več škoduje kot koristi. Dolge razprave brez haska.

RAK (od 22. 6. do 22. 7.) Dosegli boste dobre rezultate in vendar ne boste zadovoljni. Ljubosumni boste.

LEV (od 23. 7. do 22. 8.) Težave gmotnega značaja, vendar ne hude. Nič novega v ljubezni.

DEVICA (od 23. 8. do 22. 9.) Na današnji dan bo značilna poslovna nervoza. Pomirite se preden se lotite novega posla.

TEHTNICA (od 23. 9. do 23.10.)

Določite si

UNIVERZIADA

VČERAJ V RIMU

ODBOJKA

PRED EVROPSKIM PRVENSTVOM

PRED ZAČETNIŠKIM PRVENSTVOM

V prvem dnevu Italijan Fava odličen v teku na 10.000 m

Doseženih je bilo več zelo dobrih rezultatov

RIM, 18. — V italijanski prestolnici so se danes začele svetovne študentske igre. Te bi morale biti prvotno v Beogradu, kar so jih Jugoslovani v zadnjem trenutku odgovorili, da jih prenesejo v Rim, kjer pa je na sporedu samo atletika.

Tega tekmovalca se udeležuje 32 držav, s skupno 799 atletov in atletkinj. V prvem dnevu so dosegli nekaj dobrih rezultatov. Oglejmo si jih:

1. dajina — ženske	6:49
2. Catreau (Rom.)	6:34
3. Gheorghiu (Rom.)	6:32
4. Focici (Jug.)	6:29
5. Rukavišnikova (SZ)	6:28
6. Lotova (SZ)	6:20
7. Janakidou (Grčija)	6:18
8. Curtet (Francija)	6:12
3.000 m ženske	
1. Andrei (Romunija)	8:54''09
2. Wright (Kanada)	8:54''94
3. Ulimasova (SZ)	8:55''88
4. Kalyukova (SZ)	9:00''62
5. Ludwischowska (Foljska)	9:04''86
6. Gargano (Italija)	9:11''08
7. Wellmann (ZRN)	9:15''14
8. Cruciatu (Italija)	9:16''98
10.000 metrov	
1. Fava (Italija)	28:37''92
2. Florou (Romunija)	28:52''49
3. Brown (VB)	29:03''54
4. Janičević (Jugoslavija)	29:05''06
5. Eudier (Francija)	29:28''38
6. Schleder (Brazilija)	29:57''81
7. Gorbunov (ZRN)	30:11''45
8. Raudales (Honduras)	32:58''60

krogla — moški

1. Dolegiewicz (Kanada) 19:45
2. Jaroš (SZ) 19:11
3. Stojev (Bolgarija) 18:90
4. Stahlberg (Finska) 17:32
5. Hamar (SSSR) 17:27
6. Schroeder (Belgija) 17:13
7. Marčeta (Jugoslavija) 16:44
8. Carabolante (Brazilija) 16:14

krogla — ženske

1. Stojanova (Bolgarija) 18:99
2. Loghin (Romunija) 18:21
3. Makauskaite (SZ) 18:06
4. Chevasinska (Poljska) 17:73
5. Bahševanova (Bolgarija) 17:27
6. Bertimon (Francija) 15:50
7. Metso (Finska) 15:14
8. Jaxt (ZRN) 14:46
9. Nistri (Italija) 12:56

V prvem dnevu je bil najzanimivejša disciplina prav gotovo tek na 10.000 metrov, v katerem si je Italijan Fava po ogroženem boju na sredini proge z Romunom Floriujem priboril nato izredno zmago, ko se prišel na cilj z velikim naskokom.

NOGOMET

PRVENSTVO ZAČETNIKOV

Jutri v Štandrežu:

Juventina-Sovodnje

Pro Tarra — Juventina 0:1
JUVENTINA: Leban, Rusjan, Ma-

kuc, Marcolini, Mavrič, Petterin, Mermolja, Lepore, Markočič, Devetak I., Predan, Devetak II., Brezce. STRELEC: v 12. min. d.p. Lepore. V prvi prvenstveni tekmi začelni, ki je bila na sporedu prejšnjo soboto, je ekipa Juventine iz Štandreža izbojevala zmago na igrišču v Fari. Končni izid pa ne potrjuje premoči štandreške ekipe, ki je bila v stalni premoči. «Belo-rdeči» so že na prvi tekmi pokazali dobro tehnično in kondicijsko pripravljenost, kar je še posebno prišlo do izraza v drugi polovici srečanja, ko so imeli številne prilagoditve za gol.

Jutri popoldan se bodo v slovenskem derbiju srečale na štandreškem igrišču Sovodnje z Juventino. Tekma bo vsekakor zanimiva, saj sta obe slovenski enajsterici dobro pričeli prvenstvo.

KOŠARKA

Na turnirju v Castrocara Terme

Prvi poraz

Patriarce

Jolly — Patriarca 85:73 (40:33)

JOLLY: Albionico 10, Rossetti 2, Fabris 10, Bariviera 38, Mitchell 10, Moretuzzo, Marisi, Dal Seno 14, Lasi, Celi. PATRIARCA: Savio 4, Furlan 10, Marušič, Garrett 26, Soro 3, Gregor, Ardesi 5, Fortunato 4, Flebus 8, Cortinovis, Bruni 13.

PROSTI METI: Patriarca 7:16, Jolly 11:14. Na turnirju v Castrocara Terme je Patriarca doživela v prvi tekmi poraz proti ekipi Jolly Colombani. Goriska ekipa je zaigrala precej slabo, tako da so nasprotniki izkoristili slabost nekaterih gorških igralcev in že v prvih minutah igre prešli v vodstvo ter ga obdržali do konca tekme. V gorških vrstah je bilo storišče precej napak, poleg tega niso igralci predvajali košarke, ki so jo navajali. Ta hiba je bila razvidna tudi na Borovem turnirju, ko je Patriarca le za las zmagala proti Tržačanom.

Vodstvo Patriarce je sporočilo, da se bo prihodnji teden pričela abnomska kampanja za skorajša prvenstva A-2 lige. Cene letniških abnomoj so naslednje: ostvencelne tribune 60.000 lir (30.000 lir za članke), tribune 40.000 lir (30.000 lir za članke). Ženske in otroci bodo za vsako tekmo plačali 1.000 lir.

Priprave reprezentantov SFRJ so bile letos zasnovane široko

Jutri bodo v Trstu igrali proti reprezentanci ZSSDI
V našem moštvu igralci štirih društev

Jugoslovanska odbojarska reprezentanca (od leve proti desni — stojijo): zvezni kapetan Grozdanović, Gvozdenović, Elezović, Bošnjak, Jelić, Vujašinović, Kisić, Vračarić in trener Viki Krevel — (čepijo): Lozančić, Grbić, Bogovski, Borić, Lukač, Tomasović in Dobrić. Jutri bodo v Trstu igrali vsi razen Dobrića

Kot je znano, bodo jutri pri nas v gostih najboljši jugoslovanski odbojkarji. Letošnje priprave reprezentance za evropsko prvenstvo, ki bodo od 18. do 25. oktobra v Jugoslaviji, so bile izredno široko zasnovane in take kot še nikoli doslej. Skupne priprave in nastopi na turnirjih se niso končale, izbrana ekipa je samo letos odigrala nič manj kot štirinajst tekem. Jugoslovani so jih dvajset osvojili, štirinajstkrat pa so bili poraženi. Nekaj uspehov je bilo izbojevanih proti objektivno močnejšim nasprotnikom, kot sta dva z Vzhodno Nemčijo, tri z Bolgarijo in dva z Romunijo. Vsekaror na velja omeniti, da so morali Mađžari, ki bodo na posredni tekmi za vstop v finale v Skopju, položiti orožje kar trikrat. Kot zanimivost naj navedemo, da so bili naši severni sosedi poraženi od Jugoslovanov nič manj kot sedemkrat, zaporoma. Pred štirimi leti, na evropskem prvenstvu v Italiji, pa so jim prav oni preprečili nastop v finalu. Pomembna je tudi zadnja zmaga nad Italijo na sredozemskih igrah v Alžiru, kar bodo tudi «azzurri» igrali v Skopju skupaj z omenjenima ekipama in še svetovnim prvakom Poljsko. Jugoslovanski odbojkarji so bili prvič poraženi od Italijanov leta 1969 v Gorici in potem še na evropskem prvenstvu v tolažini skupini v Bologni (in to obkraj s 3:1). Z lanskim letom na velikem turnirju v Costanci in pred kratkim v Alžiru pa se je tehnika spet nagnila v korist nekdanjih «učiteljev».

Zveznemu kapetanu Lazarju Grozdanoviću in trenerju Viki Krevelju je uspelo v letošnjem letu sestaviti odlično šesterko. Dokaj heterogena skupina odbojkarjev se je uspešno prvo šesterko odbojkarji šestih klubov.

Poprečna starost reprezentance je komaj dvaindvajset let. Poleg starejših dveh, Grbića in kapetana Gvozdenovića, sta igralca srednje generacije Bošnjak in Borić, vsi ostali pa so mladi in med njimi Tomasovič in Lozančić še mladinci. Ze sama ta ugotovitev nam pove, da ta generacija še zdaleč ni doslej izredno važna še druga postavka, telesna višina. Obenem se je ustvarilo izredno prijateljsko vzdušje znotraj same reprezentance, kar je seveda najboljši porok za dobre uspehe v mednarodni konkurenci. Ob izrednem tehničarju Gvozdenoviću je Jugoslavija le dobila odbojkarja, ki ga je dolgo vrsto let iskala. Ob njem so Bogovski, Vračarić, Lukač, Grbić, Elezović, Jelić in ostali dobili potrebno samozaupanje v najbolj kritičnih trenutkih.

Naši odbojkarji so se za jutrišnji nastop pripravili dokaj prizadevano in vsi so trdno prepričani, da bodo jutri zvečer pokazali prav vse odbojarsko znanje. Lahko smo trdno prepričani, da bodo naši fantje to pot dali vse od sebe, da bi se poskazali v najlepši luči. Glede na naspornitka bomo imeli torej celoten odbojarski tekmo, kakšne zadnjih deset let v našem mestu nismo videli.

Ekipi bosta igrali v naslednjih postavah. JUGOSLAVIJA: Gvozdenović, Vujašinović, Lukač, Elezović, Bogovski, Vračarić, Grbić, Kisić, Jelić, Bošnjak, Tomasovič in Lozančić. ZSSDI: Plesničar, Kralj, Milić, Budin, Komel, Fucka, Neubauer, Požar, Kodrić, K. in V. Veljak in Grilanc.

Prepričani smo, da bomo z zamejsko vertikalno pridobili še večje število mladih, navdušenih privrženecv, da bo cilj množičnih pohodov od slej na vselej samo Triglav, ampak tudi osrčje Beneške Slovenije, koder poteka vertikala SPDT.

Z. A.

stop v finalu. Pomembna je tudi zadnja zmaga nad Italijo na sredozemskih igrah v Alžiru, kar bodo tudi «azzurri» igrali v Skopju skupaj z omenjenima ekipama in še svetovnim prvakom Poljsko. Jugoslovanski odbojkarji so bili prvič poraženi od Italijanov leta 1969 v Gorici in potem še na evropskem prvenstvu v tolažini skupini v Bologni (in to obkraj s 3:1). Z lanskim letom na velikem turnirju v Costanci in pred kratkim v Alžiru pa se je tehnika spet nagnila v korist nekdanjih «učiteljev».

Zveznemu kapetanu Lazarju Grozdanoviću in trenerju Viki Krevelju je uspelo v letošnjem letu sestaviti odlično šesterko. Dokaj heterogena skupina odbojkarjev se je uspešno prvo šesterko odbojkarji šestih klubov.

Poprečna starost reprezentance je komaj dvaindvajset let. Poleg starejših dveh, Grbića in kapetana Gvozdenovića, sta igralca srednje generacije Bošnjak in Borić, vsi ostali pa so mladi in med njimi Tomasovič in Lozančić še mladinci. Ze sama ta ugotovitev nam pove, da ta generacija še zdaleč ni doslej izredno važna še druga postavka, telesna višina. Obenem se je ustvarilo izredno prijateljsko vzdušje znotraj same reprezentance, kar je seveda najboljši porok za dobre uspehe v mednarodni konkurenci. Ob izrednem tehničarju Gvozdenoviću je Jugoslavija le dobila odbojkarja, ki ga je dolgo vrsto let iskala. Ob njem so Bogovski, Vračarić, Lukač, Grbić, Elezović, Jelić in ostali dobili potrebno samozaupanje v najbolj kritičnih trenutkih.

Naši odbojkarji so se za jutrišnji nastop pripravili dokaj prizadevano in vsi so trdno prepričani, da bodo jutri zvečer pokazali prav vse odbojarsko znanje. Lahko smo trdno prepričani, da bodo naši fantje to pot dali vse od sebe, da bi se poskazali v najlepši luči. Glede na naspornitka bomo imeli torej celoten odbojarski tekmo, kakšne zadnjih deset let v našem mestu nismo videli.

Ekipi bosta igrali v naslednjih postavah. JUGOSLAVIJA: Gvozdenović, Vujašinović, Lukač, Elezović, Bogovski, Vračarić, Grbić, Kisić, Jelić, Bošnjak, Tomasovič in Lozančić. ZSSDI: Plesničar, Kralj, Milić, Budin, Komel, Fucka, Neubauer, Požar, Kodrić, K. in V. Veljak in Grilanc.

Prepričani smo, da bomo z zamejsko vertikalno pridobili še večje število mladih, navdušenih privrženecv, da bo cilj množičnih pohodov od slej na vselej samo Triglav, ampak tudi osrčje Beneške Slovenije, koder poteka vertikala SPDT.

Z. A.

NOGOMET

Pol. Opicina — Breg 2:1
POL. OPICINA: Basile, Dandri, Moscolini, Salvini, Dessanti (v 80. min. Smolizza), Pestrin, Kozmann, Voci, Vattovani (v 26. min. Pohlen), Giacomini, Šurjan (v 46. min. Tuntar). BREG: Krmec, Rodella, Crevatin (v 32. min. Čok), Klun (v 61. min. Cergol), Sović, Kauski, Berzan, Kralj, Lovriha, Mikus, Strnad. STRELCI: v 16. min. Kozmann, v 24. min. Pestrin iz 11-metrovke, v 38. min. Lovriha iz 11-metrovke. SODNIK: Alprinci iz Trsta. GLEDALCEV: 150.

Pol. Opicina je premagala v polfinalu ekipo Brega in je nepričakovano postala drugi finalist (polet Costalunge) Puntarjevega memorijala.

Zmaga Pol. Opicine je v celoti zaslužna, čeprav sta enajsterici zaigrali zelo medlo in na zelo nizki tehnični ravni. Pričakovani smo več od Brežanov, toda tokrat so povsem razočarani. Največja hiba moštva v tej tekmi je bila sredina igrišča, kjer mladi Klun, Mikus in Kralj niso našli pravega ritma igre, zgrubljali so preveč žoge, posluževali slabšo svojo napadalce ali celo podajali žogo nasprotniku.

Pol. Opicina pa je spretno izkoristila napake Brežanov, povedla in celo podvojila. Vsi zadetki so padli v prvem delu igre. Za prvi gol je kriva obramba Brega sama, saj se je napadalec Opicine po lepi podaji znašel sam pred vratarjem in je uspešno poslal žogo v mrežo. Ni potoke niti 10 minut, ko so Openci že podvojili iz 11-metrovke, ki jo je sodnik dosodil zaradi prekrška nad napadalcem Opicine. Brez dvoma je sodnik daroval Opencem 11-metrovko, saj nismo videli nobenega velikega prekrška. Nogometaši Brega so od tistega trenutka dalje postajali zelo živčni, tako da je moral sodnik ob več priložnostih pokazati rumeni

karton. «Plavo-beli» niso našli poti do gola, dokler ni sodnik dosodil dvomne 11-metrovke, ki jo je Lovriha spretno izvedel. Tako se je praktično končal prvi polčas. V nadaljevanju se stanje na igrišču ni spremenilo. Breg se je stalno spuščal v napad, toda zelo neurejeno in brez večjega uspeha, saj je bila obramba Opicine vedno na mestu. Sledil je splošni napad Brega, toda vsi strelji v vrata so bili zelo netočni. Ko so Brežani uvideli, da ne gre, so nekoliko popustili in Opicina je spretno obdržala svojo prednost do konca tekme. Najboljši v vrstah Brega je bil Rodella, v vrstah Pol. Opicine pa Kozmann. Danes bo v okviru Puntarjevega memorijala mali finale za 3. mesto med Primorcem in Bregom. Tekma se bo začela ob 20. uri.

PONZIANA PRVA

V okviru tekmovalca za pokal veteranov «M. Pertot» je Ponziana premagala S. Giovanni z 2:0 in je tako osvojila prvo mesto. V Ljužu za 3. mesto je Tabor (Sčzana) odpravil Portuale s 3:1.

H. V.

NOGOMET

Moštvo openske Polisportive nepričakovano premagalo Breg
Openci bodo jutri igrali v finalu s Costalungo
Drevi mali finale med Bregom in Primorcem

Pol. Opicina — Breg 2:1
POL. OPICINA: Basile, Dandri, Moscolini, Salvini, Dessanti (v 80. min. Smolizza), Pestrin, Kozmann, Voci, Vattovani (v 26. min. Pohlen), Giacomini, Šurjan (v 46. min. Tuntar). BREG: Krmec, Rodella, Crevatin (v 32. min. Čok), Klun (v 61. min. Cergol), Sović, Kauski, Berzan, Kralj, Lovriha, Mikus, Strnad. STRELCI: v 16. min. Kozmann, v 24. min. Pestrin iz 11-metrovke, v 38. min. Lovriha iz 11-metrovke. SODNIK: Alprinci iz Trsta. GLEDALCEV: 150.

Pol. Opicina je premagala v polfinalu ekipo Brega in je nepričakovano postala drugi finalist (polet Costalunge) Puntarjevega memorijala.

Zmaga Pol. Opicine je v celoti zaslužna, čeprav sta enajsterici zaigrali zelo medlo in na zelo nizki tehnični ravni. Pričakovani smo več od Brežanov, toda tokrat so povsem razočarani. Največja hiba moštva v tej tekmi je bila sredina igrišča, kjer mladi Klun, Mikus in Kralj niso našli pravega ritma igre, zgrubljali so preveč žoge, posluževali slabšo svojo napadalce ali celo podajali žogo nasprotniku.

Pol. Opicina pa je spretno izkoristila napake Brežanov, povedla in celo podvojila. Vsi zadetki so padli v prvem delu igre. Za prvi gol je kriva obramba Brega sama, saj se je napadalec Opicine po lepi podaji znašel sam pred vratarjem in je uspešno poslal žogo v mrežo. Ni potoke niti 10 minut, ko so Openci že podvojili iz 11-metrovke, ki jo je sodnik dosodil zaradi prekrška nad napadalcem Opicine. Brez dvoma je sodnik daroval Opencem 11-metrovko, saj nismo videli nobenega velikega prekrška. Nogometaši Brega so od tistega trenutka dalje postajali zelo živčni, tako da je moral sodnik ob več priložnostih pokazati rumeni

SPORTNI TEDEN GAJE

Kras najboljši v bližanju
V sredo so na gropanjskem igrišču odigrali tekme v bližanju. Levji delež uspehov na tem tekmovalcu je pripadel predstavnikom zgornje Krasa, ki so se uvrstili na vsa štiri prva mesta, medtem ko so domačini popolnoma odpovedali. Nastopilo je kar 12 ekip, zato se je tekmovalstvo zavleklo pozno v noč. Izidi finalnega kola:

Kras A — Kras C 24:10
Kras A — Kras B 15:24
Kras C — Kras B 16:24

Lestvica: Klarić

DIRKA PO ISTRI

REKA, 18. — Jutri se bo začela mednarodna naraščajniška kolesarska dirka po Istri, ki bo letos na vrsti že petnajstič. Prijavilo se je 16 ekip z 80 tekmovalci. Med temi bodo tudi zastopniki naše dežele FJK. Prva etapa, dolga 104 km, bo privedla tekmovalce iz Pulja v U-mag, v soboto bodo vozili do Labina, v nedeljo pa od Rabca do Pulja.

Klarić

REKA, 18. — Jutri se bo začela mednarodna naraščajniška kolesarska dirka po Istri, ki bo letos na vrsti že petnajstič. Prijavilo se je 16 ekip z 80 tekmovalci. Med temi bodo tudi zastopniki naše dežele FJK. Prva etapa, dolga 104 km, bo privedla tekmovalce iz Pulja v U-mag, v soboto bodo vozili do Labina, v nedeljo pa od Rabca do Pulja.

REKA, 18. — Jutri se bo začela mednarodna naraščajniška kolesarska dirka po Istri, ki bo letos na vrsti že petnajstič. Prijavilo se je 16 ekip z 80 tekmovalci. Med temi bodo tudi zastopniki naše dežele FJK. Prva etapa, dolga 104 km, bo privedla tekmovalce iz Pulja v U-mag, v soboto bodo vozili do Labina, v nedeljo pa od Rabca do Pulja.

REKA, 18. — Jutri se bo začela mednarodna naraščajniška kolesarska dirka po Istri, ki bo letos na vrsti že petnajstič. Prijavilo se je 16 ekip z 80 tekmovalci. Med temi bodo tudi zastopniki naše dežele FJK. Prva etapa, dolga 104 km, bo privedla tekmovalce iz Pulja v U-mag, v soboto bodo vozili do Labina, v nedeljo pa od Rabca do Pulja.

REKA, 18. — Jutri se bo začela mednarodna naraščajniška kolesarska dirka po Istri, ki bo letos na vrsti že petnajstič. Prijavilo se je 16 ekip z 80 tekmovalci. Med temi bodo tudi zastopniki naše dežele FJK. Prva etapa, dolga 104 km, bo privedla tekmovalce iz Pulja v U-mag, v soboto bodo vozili do Labina, v nedeljo pa od Rabca do Pulja.

REKA, 18. — Jutri se bo začela mednarodna naraščajniška kolesarska dirka po Istri, ki bo letos na vrsti že petnajstič. Prijavilo se je 16 ekip z 80 tekmovalci. Med temi bodo tudi zastopniki naše dežele FJK. Prva etapa, dolga 104 km, bo privedla tekmovalce iz Pulja v U-mag, v soboto bodo vozili do Labina, v nedeljo pa od Rabca do Pulja.

REKA, 18. — Jutri se bo začela mednarodna naraščajniška kolesarska dirka po Istri, ki bo letos na vrsti že petnajstič. Prijavilo se je 16 ekip z 80 tekmovalci. Med temi bodo tudi zastopniki naše dežele FJK. Prva etapa, dolga 104 km, bo privedla tekmovalce iz Pulja v U-mag, v soboto bodo vozili do Labina, v nedeljo pa od Rabca do Pulja.

REKA, 18. — Jutri se bo začela mednarodna naraščajniška kolesarska dirka po Istri, ki bo letos na vrsti že petnajstič. Prijavilo se je 16 ekip z 80 tekmovalci. Med temi bodo tudi zastopniki naše dežele FJK. Prva etapa, dolga 104 km, bo privedla tekmovalce iz Pulja v U-mag, v soboto bodo vozili do Labina, v nedeljo pa od Rabca do Pulja.

REKA, 18. — Jutri se bo začela mednarodna naraščajniška kolesarska dirka po Istri, ki bo letos na vrsti že petnajstič. Prijavilo se je 16 ekip z 80 tekmovalci. Med temi bodo tudi zastopniki naše dežele FJK. Prva etapa, dolga 104 km, bo privedla tekmovalce iz Pulja v U-mag, v soboto bodo vozili do Labina, v nedeljo pa od Rabca do Pulja.

REKA, 18. — Jutri se bo začela mednarodna naraščajniška kolesarska dirka po Istri, ki bo letos na vrsti že petnajstič. Prijavilo se je 16 ekip z 80 tekmovalci. Med temi bodo tudi zastopniki naše dežele FJK. Prva etapa, dolga 104 km, bo privedla tekmovalce iz Pulja v U-mag, v soboto bodo vozili do Labina, v nedeljo pa od Rabca do Pulja.

REKA, 18. — Jutri se bo začela mednarodna naraščajniška kolesarska dirka po Istri, ki bo letos na vrsti že petnajstič. Prijavilo se je 16 ekip z 80 tekmovalci. Med temi bodo tudi zastopniki naše dežele FJK. Prva etapa, dolga 104 km, bo privedla tekmovalce iz Pulja v U-mag, v soboto bodo vozili do Labina, v nedeljo pa od Rabca do Pulja.

NA ŠPORTNEM TEDNU V ŠTEVERJANU

Zadovoljiva udeležba v maratonskem teku
Tekme tudi v nogometu in «tučenju»

Med novostmi letošnjega športnega tedna v Števerjanu je bil maratonski tek, ki se je prejšnjo soboto odvijal po številjanskih poteh, in sicer od Trga svobode po Grajski ulici, Križišču, Klanecu, Valerčiču, Klanecu, Bukovju, Križišču, Grajski ulici spet do Trga svobode. Udeležba je bila vsekakor zadovoljiva.

Dekleta: 1. Marjanka Srebrnič, 2. Marjanka Srebrnič, 3. Florjan Lang. Starejši: 1. Klavdij Vogrič, 2. Pavel Srebrnič, 3. Darj Maraz. V nedeljo je bila na sporedu nogometna tekma, v kateri sta si stali nasproti ekipi Britofa in Dolenjega konca.

BRITOF — DOLENJI KONEC 7:4
BRITOF: Srebrnič, Terčič, M. Terčič, Škorjanc, Conzutti, Terpin, Cerani. DOLENJI KONEC: A. Terpin, S. Terpin, D. Terpin, Vogrič, Komjan, Lang, F. Lang, Pintar.

STRELCI: Marko Škorjanc (4), David Pintar (3), Pavel Cerani (2), Marko Terčič in Damjan Terpin (1). SODNIK: Joško Mužič.

V «tučenju» so bili rezultati naslednji:

Ekipno: 1. Ferdinand Komjan, Bruno Gravnar in Alojz Gravnar 72
2. Marjan Terpin, Mirko Nikolavčič in Evgen Gravnar 60
3. Bogdan Hladnik, Alojz Hlade in Darko Dornik 26

Posamezniki: 1. Alojz Gravnar 70
2. Marjan Terpin 60
3. Mirko Nikolavčič 58

OD NEDELJE DALJE

Kupole nad Portorožem
PORTOROŽ, 18. — V nedeljo se bo v Portorožu začelo 9. mednarodno padalsko tekmovalstvo za jadranski pokal, ki bo ob enem tudi 1. evropsko padalsko prvenstvo. Na-

vezane in imajo vhode v vogelne stolpe. Dvorani daršani in gurnani sta kvadratski prostor z globokimi nišami, ki tvorijo križu podobne tloris. Za dekorativno kupolo se skriva konstrukcijska kupola na obokih, ki nosi na svoj račun na osmih, radialno postavljenih stenah, zunanjo kupolo, obloženo z opeko, prelito s sinjo barvo.

Najboljši elementi medrese Mir-Arab so njeni portali na notranjem dvorišču, ki so razmeščeni na podolžnih in poprečnih oseh poslopja. Južni visoki in somerni portal je še posebej izrazit zaradi svoje razglašene konstrukcije lokov, ki ga podpirajo odzadaj in zavoljo visoke kakovosti mozaičnih timpanonov. Vzhodni portal pa je bogat mozaičnega okrasja.

Po ogledu tega, zares edinstvenega arhitektonskega kompleksa, smo se odpeljali na ogled bisera Buhare, na ogled mavzoleja Ismaila Samanija, ki leži na robu mesta, sredi razkošnega parka in zelenja. Nič čudnega ni, če ta edinstveni mavzolej priteguje pozornost znanstvenikov vsega sveta. Tako mavzolej preučujejo arhitekti kot tudi zgodovinarji, slikarjem pa je hvaležen slikarski objekt. Omenjeni mavzolej je izredno pomemben čisto za vse, ki se zanimajo za zgodovinsko preteklost ljudstev Srednje Azije.

Mavzolej priča o sijajnem razvoju gradbene tehnike in visoki ravni arhitekturne umetnosti. Prav v tem obdobju, ko so gradili mavzolej, to pa je deveto in deseto stoletje, so v gradbeništvu začeli uporabljati visokokvalitetno žgano glino, oziroma opeko in alabastrovo malto. Gradnji mavzoleja Samanija je prejšle sledilo obdobje razvoja matematicnih ved, še posebej geometrije, kar je bilo oborožilo najbolj izkušene in razgledane mojstre graditelje z metodami predhodnega projektiranja poslopja, predračuna njegovih sorazmerij na temelju matematičnih sovisnosti. Prav to pa je bilo tudi pogoj za to očarljivo harmonijo celote

Velikanski portal z visoko lokasto nišo in dve vrsti obokov tvorijo glavno fasado poslopja. Lože drugega nadstropja, ki segajo na fasado poslopja, so med seboj po-

vezane in imajo vhode v vogelne stolpe. Dvorani daršani in gurnani sta kvadratski prostor z globokimi nišami, ki tvorijo križu podobne tloris. Za dekorativno kupolo se skriva konstrukcijska kupola na obokih, ki nosi na svoj račun na osmih, radialno postavljenih stenah, zunanjo kupolo, obloženo z opeko, prelito s

Uredništvo, uprava, oglašni oddelki, TRST, Ul. Montecchi 6 PP 559 — Tel. 79 38 08 79 46 38 79 58 23 76 14 70 Podružnica Gorica, Ul. 24 Maggio 1 — Tel. 83 38 2

Naročnina
Mesečno 1.750 lir — vnaprej: polletna 9.500 lir, celoletna 17.500 lir. Letna naročnina za izposojstvo 23.500 lir, za naročnike brezplačno revija »Dan«
V SFRJ številka 1.50 din, ob nedeljah 2.— din, za zasebnike mesečno 24.— letno 240.— din, za organizacije in podjetja mesečno 30.—, letno 300.— din
Poštni tekoči račun za Italijo Založništvo tržaškega tiska, Trst 11-5374

PRIMORSKI DNEVNIK

Stran 6

Za SFRJ Ziro račun 50101-603-45361 »ADIT« - DZS - 61000 Ljubljana, Gradišče 10/II nad. telefon 22207

Oglaš Za vsak mm v višini enega stolpca: trgovski 250, finančni - upravniki 500, legalni 500, osmrtnice in sošalja 250 lir. »Mali oglaš« 100 lir beseda, IVA 12%, Oglaš za tržaško in gorjsko pokrajino se naročajo pri oglašnem oddelku ali upravi. Iz vseh drugih pokrajin Italije pri S.P.I.

19. septembra 1975 Odgovorni urednik Gorazd Vesel Izdaja in tiska ZTT - Trst

V NEAPELSKI BOLNIŠNICI JE IZDIHNIL ISRAEL DE VITO

Še ena smrtna žrtev salmoneloze iz zasebne klinike dr. Malzonija

20 primerov okužbe v Palermu - Zaskrbljenost zaradi pojavov okužbe v Chietiju in Ortoni - Vprašanje poslancev PSI ministru za zdravstvo

AVELLINO, 18. — V bolnišnici za nalezljive bolezni »Cotugno« v Neaplju je, vsled salmoneloze, umrl mali Israel De Vito. V neapeljski bolnišnici so ga pripeljali iz avellinske bolnišnice dr. Malzonija 12. septembra in se je teden dni boril s smrtjo. V neapeljski bolnišnici za nalezljive bolezni so še trije otroci — dve deklici in fantek. Medtem ko je epidemija salmoneloze zabeležila že šestnajsto žrtev tega, kar začnemo že imenovati »epidemija salmoneloze«, ki ga ni več mogoče pripisovati naključnim nevarnostim, napredujejo nadaljnje preiskave o očitnih odgovornostih zdravnikov zasebne klinike dr. Malzonija, z zelo počasnimi koraki. Trenutno opravljajo predvsem sodno-zdravniške izvide, obdukcije in analize blata umrlih otrok, da se dokončno potrdi, da je vzrok njihove smrti bila salmoneloza.

Obiskni svet v Avellinu bi se prav tako moral sestati v najkrajšem času, da razčisti, katere so upravno - politične odgovornosti za nastali položaj. Mestne oblasti se morajo namreč samokritično vprašati, ali ni bila zasebna klinika dr. Malzonija, občinskega svetovaleca večinske stranke, petirano zaščiten in če ni uživala nezakonite privilegije »prve mestne otroške klinike«.

Epidemija salmoneloze se medtem širi po Južni Italiji in s svojimi tragičnimi posledicami riše zemljevid higijensko in upravno - zdravstvenih slabosti tega nerazvitega področja. Dvajset dojenčkov je zbolelo za salmonelozo v Palermu, vendar zagotavljajo krajevna zdravstvena oblasti, da je epidemija pod nadzorom. Šest otrok različnih starosti pa kaže znake močnih črevesnih motenj v drugem sicilijskem mestu (Trapani), kjer je moral župan Cordero izdati kaj čuden »ukaz«. Občanom je namreč prepovedal piti vodo iz občinske vodovoda. Nasprotno, pozval jih je, naj vodo uporabljajo le dolgo prevreto in razkuženo.

V Chietiju, v Abruciu, pa je pokrajinski zdravnik dr. Bargagna izdelal zaphte otroških jasi ustanove ONMI Ugovori: so namreč, da kažejo trije dojenčki znake močne driske. Boje se, da gre za salmonelozo.

OLIMPIJSKI DUH

Dnevnik Krščanske demokracije »Il Popolo« je v tisk obhajal na prvi strani pod značilnim naslovom »Olimpiada državljanskih pravic« ugotovljeni članici o dveh »eticah«, ki so ju sestavili švicarski eksperti (tudi zloglasni Schwarzenbach?) in v katerih so po prvem redu zaslug oziroma grehov naznane države, ki so glede priznavanja državljanskih svobodnih najbolj »epidne« oziroma najbolj »shudbene«.

Tako smo zvedeli, da je med »epidnimi« Italija na sedmem mestu v Evropi in da med »shudbnimi« niti med prvimi trinajstimi ni na primer Čila, pač pa je nekje pri vrhu Sovjetska zveza. »Il Popolo« se seveda upravičeno raduje nad dejstvom, da je v tej drugi lestvici ni Italije, izražajo razočaranja, da je v prvi Italija šele na sedmem mestu, kar ima za slabo uvrstitev.

Ce pustimo vmejar to, da si je težko predstavljati, kako je priznavanje državljanskih pravic mogoče meriti z olimpijskimi normami, kot dela »Il Popolo«, ostaja še vedno vprašanje, kako je s tem sedmim mestom Italije med »epidnimi« in »shudbnimi« članicami je rečeno, da so sestavljali lestvice šteli 1 Italijo v dobro celovitost pravic, ki jih uživajo mladi (verjetno je mišljena podelitev volilne pravice z 18. letom), da pa je na njeno uvrstitev negativno vplivala davčna politika.

Bo že res, da s socialno ureditvijo v državi marsikaj ni v redu, toda zanimivo bi bilo vedeti, če so sestavljatelji pri sestavljanju lestvice »epidnih« upoštevali tudi odnos italijanske države do državljanskih pravic narodnih manjšin v državi, konkretno do slovenske narodne manjšine v deželi Furlaniji Juljski krajini, oziroma do državljanskih slovenske narodnosti. Vse se nam zdi, da niso, kajti če bi švicarski kompilatorji na primer upoštevali še samo dejstvo, da beneški otrokom se danes, 30 let po zmagi nad fašizmom, ni dovoljen šolski pouk v materinščini (kar je vendar en temeljni človeški in državljanski pravici vsake narodnosti), da drugih hudih pregreh nad državljanskimi pravicami Slovencev niti ne zasledimo, potem bi bilo res zanimivo videti, če bi Italija še obdržala svojo že tako ne preveč ugledno uvrstitev.

Sicer pa, da ostanemo v terminih naslova »Il Popolo«, je do prihodnje olimpiade še nekaj časa in z dobrim treningom in dobro voljo, se da še marsikaj popraviti. Vse je odvisno od resničnega olimpijskega duha.

ANALIZA ISTAT O POTROŠNJI

40 odstotkov razlike v dohodkih med severom in jugom Italije

Zadnje leto se je v Italiji povečal odstotek otroške umrljivosti

RIM, 18. — Bo že res, kot pravi ljudski pregovor, da je statistika »lažna znanost«, ker pojedina dva človeka (za statistiko) pol piščanca vsak, tudi če se je prvi prenaedel, drugi pa umrl od glada, vendar je analiza statističnih podatkov izredno zanimiva, če primerjamo družbeno potrošnjo neke širše skupnosti in primerjamo razlike med posameznimi sloji prebivalstva.

Tako je ISTAT, italijanski državni zavod za statistiko, izvedel analizo podatkov o tem, kako Italijani trošijo svoj dohodek.

Hrana, meso in obleka so, v takem vrstnem redu, glavne postavke poprečne potrošnje Italijanov.

Vsak Italijan potroši, na osnovi teh podatkov, povprečno 90.736 lir mesečno. Od tega zneska mora odšteti 38 tisoč lir za navadno prehrano, 52.700 lir pa za ostale potrebe.

Največ potroši Italijan za stanovanje (11.700 lir mesečno »pro capite«, kar predstavlja 12,9 odstotkov osebnega dohodka), nekaj manj pa za meso (10.200 lir), za obleko in obutev (9.900 lir). Že ta ugotovitev daje možnost sklepanja, da so v Italiji visoke cene tako imenovanih družbenih storitev, med katerimi v sodobni družbi spada stanovanje, poleg tega pa tudi prevozi. Za slednje potroši Italijan 8.300 lir mesečno, ali 9,1 od sto svojega dohodka. Skupno ga torej »družbene

storitve«, katerim bomo pozneje dodali še stroške za kulturo, razvedrilo in šport, stanejo 20 odstotkov njegovega osebnega dohodka. Odločno preveč, če pomislimo, da bi glavno težo družbene potrošnje morala nositi država, oziroma skupnost, ne pa posameznik.

Velike so razlike v osebni potrošnji Italijana glede na to, ali živi v severozahodni industrializirani Italiji, v srednji Italiji, na jugu ali otokih ali pa v polrazvityh deželah severovzhodne Italije (Benečije in Furlanije).

Oseba potrošnja je namreč v severozahodni Italiji (Milan, Turin, Genova) 108 tisoč lir, 99 tisoč lir v Venetu in Furlaniji, 96 tisoč lir v srednji Italiji in komaj 69 tisoč lir na jugu in otokih. Skratka je razlika v osebni potrošnji med Italijanom, ki živi v Lombardiji in onim, ki živi na jugu, presežala 40 odstotkov.

Značilno je tudi, da prvi trošijo razmeroma manjši odstotek dohodkov za hrano in večji del dohodkov namenijo drugim postavkam (storitve, zabava, obleke, obutev), medtem ko troši južnjak skoraj ves dohodek za hrano. Na jugu potrošijo, na primer, za hrano skoraj polovico celotnega osebnega dohodka, medtem ko odmerijo na Severu v ta namen komaj tretjino.

Zanimiv je prav podatek o postavki »zabava, kultura, šport«. V severozahodni Italiji potroši posameznik 7200 lir mesečno v ta namen, v severovzhodni Italiji 6300 lir, v srednji Italiji 5400 lir, na jugu pa komaj 3350, se pravi polovico tega, kar potrošijo v Lombardiji in Liguriji.

Enako velja za goriva. Na severu gre za bencin in električno strujo, ki poganjata stroje, avtomobile ali kuhinjske pripomočke 4000 lir mesečno, na jugu pa 2200 lir.

Drugi statistični podatek pa govori o demografskem stanju Italije. Le-ta šteje sedaj 55 milijonov in 810 tisoč prebivalcev, kar znaša, v primerjavi z lanskim letom 425 tisoč prebivalcev več.

Zaskrbljujoče je pa analiza demografske rasti, saj dokazuje statistika, da je ta rast padla s povprečja + 5,4 odstotka na + 3,7 odstotka. Na to je vplivalo dejstvo, da pada število živorojenih otrok, medtem ko narašča odstotek otroške umrljivosti. Kvocient otroške umrljivosti je v Italiji 11,3. Ni dvoma, da je treba iskati za pojavom otroške umrljivosti predvsem socialno ozadje.

Francoška vlada bo plačala odkupnino za arheološko E. Claustre

PARIZ, 18. — Francoška vlada je sporočila, da bo jutri poslala kadetskimi upornikom Toubo navodila, kako naj vnovič odkupnino deset milijonov frankov za arheološko Francoise Claustre. Zenska, ki je že podrgno leto v rokah upornikov, je pred nedavnimi v pogovoru s francoskimi častniki razložila Pariz, da mu je njena usoda četrta briga. Francoška vlada, ki je na prejšnji zavrnila vsakršno pogajanje z ugrabitelji, je pred nekaj dnevi končno pristala na izplačilo odkupnine, vendar uporniki niso doslej še odgovorili na francosko sporočilo.

Sklep francoske vlade je tudi izrazil ostro reakcijo v Čadu, kjer vlada obtožuje Pariz, da hoče oborožiti upornike. Francija si je doslej prizadevala, da ohrani dobre odnose s Čadom, zlasti odkar so v tej puščavski državi odkrili bogata ležišča nafte in urana.

NOVI DELHI, 18. — Vsaj sto ljudi je izgubilo življenje v brodelu na narasli reki v Utar Pradesu na severu Indije. Časopisna agencija PTI sporoča, da je bilo na čolnu vsaj 200 ljudi, ki so jih obnavljali v biralščah za žrtve poplav, ki so pred nedavnimi opustošile državo.

FILM VRTIJO V TEH DNEH V PARIZU

Zverinsko divjanje Pinochetovih krvnikov v dokumentarcu dveh nemških časnikarjev

Novinarja sta posnela presunljivi dokumentarni film z živčajo v koncentracijskem taborišču Chacabuco

PARIZ, 18. — V teh dneh vrtijo v številnih pariških kinodvoranah film »Bil sem, sem in bom«, presunljiv dokumentarac o življenju čilskih političnih jetnikov v koncentracijskem taborišču v Chacabucu in o metodah čilske fašistične hunte za »vzpostavljati red in mir« v državi. Dokumentarni film, ki postavlja na zatožni klopi čilski režim in hkrati vse sile, ki ga podpirajo, sta posnela v dveh dneh država zahodnonemški časnikarja Heynowski in Scheumann.

Za svojo reportažo sta časnikarja dobila od španskiš turistih dovoljenje, da s majhnimi obilicami letalom preletita severni del države, kjer je večina koncentracijskih taborišč. Heynowski in Scheumann sta z uradnega dovoljenja zbrala zadnji odstavek, ki jima je prepovedal o-

TRŽAŠKI DNEVNIK

Dan Jugoslavije na sejmju »Sodobni dom« v Vidmu

V MALI DVORANI GLEDALIŠČA ROSSETTI

Prihodnji četrtek se pričnejo 29. tržaški medicinski dnevi

Vrsta okroglih miz o raznih medicinskih vprašanjih - Na otvoritveni slovesnosti bodo nagradili mlade zdravnike

Ob 25. do 27. t.m. bodo v mali dvorani gledališča Rossetti 29. tržaški medicinski dnevi, ki jih pod častnim predstvom prof. Valdonja, prirejejo zdravniška zbornica, Združenje tržaških zdravnikov in medicinska fakulteta tržaške univerze. Istosčasno bo tudi 3. zborovanje juljskih zdravnikov, na katerem se bodo zbrali zdravniki po rodu iz našega mesta.

Na posobni tiskovni konferenci je predsednik pripravljalnega odbora prof. Tagliaferro ob prisotnosti tajnika prof. Bellassa obrazložil namen in spored letošnjih medicinskih dnevi. Poudaril je visoko znanstveno vrednost tega zasedanja, ki koristi tako profesorjem na medicinski fakulteti tržaške univerze kot tudi drugim zdravnikom. Letos se bo zasedanja udeležilo mnogo znanih docentov, kar bo vsakakor obogatilo tržaške medicinske dneve. Že v prvem dnevu bo govoril predsednik italijanskega združenja za proučevanje bolezni srca in ožilja prof. Loris Premuda iz Padove. V treh dneh razprav bo vrsta okroglih miz o različnih zdravstvenih vprašanjih. Tako bo v prvem dnevu zasedanje o urologiji, ki ga bo vodil urolog Franco de Gironcoli, zasedanje o geriatrici, ki ga bo vodil Tržačan prof. Feruglio, prof. Vigliani, prav tako iz našega mesta, bo vodil okroglo mizo o ortopediji, prof. Valdoni pa o kirurgiji. Dve temi bodo letos zelo podrobno obravnavali: kronični pankreatitis (razprava bo vodil prof. Labò iz Bologne) in ishemična kardiotopatija (razprava bo vodil prof. Camerini iz Trsta).

Na tiskovni konferenci je prof. Tagliaferro omenil imena nekaterih zelo znanih udeležencev zasedanja, med katerimi je tudi prof. Bentivoglio, po rodu Tržačan, a stalno naseljen v Filadelfiji (ZDA).

Ob otvoritveni slovesnosti, ki bo v četrtek, 25. t.m., bodo po pozdravi nagovorili izročili študijsko nagrado, poimenovano po dr. Četani, asistentu prof. Mocavera v oddelku za organiziranje tržaške bolnišnice, dr. Gregorčiču, trije mladi zdravniki, dr. F. Fonda, dr. S. Scarbi in dr. G. Medugno pa bodo prejeli študijske stipendije. Ob koncu naj še omenimo, da sodepadajo letošnji medicinski dnevi s 100-letnico ustanovitve Združenja tržaških zdravnikov. O tej pomembni obletnici bo na otvoritveni svečanosti govoril prof. Premuda.

● Drevi ob 20. uri bo v krožku Che Guevara, Ul. Madonnina 19, tržaški pisatelj Giuseppe Gaddi govoril o temi »Neofašizem v Evropi«. Sledila bo razprava.

● Drevi ob 20. uri bo v krožku Che Guevara, Ul. Madonnina 19, tržaški pisatelj Giuseppe Gaddi govoril o temi »Neofašizem v Evropi«. Sledila bo razprava.

Še odprto vprašanje izplačevanja zaostankov bolnišniškemu osebju

Predsednik dežele Comelli in drugi odborniki so se v sredo sestali s predstavniki deželne sindikalne zveze CGIL - CISL in UIL. Predmet razgovora je bilo vprašanje izplačevanja zaostankov plač bolnišniškega osebja za leta 1973 in 1974, ki znašajo skupno šest milijard in 800 milijonov lir. Predstavniki dežele so glede tega poudarili, da si je naloga za rešitev tega precega problem prevzela država na podlagi določene zakona, žal pa so bila sredstva, ki jih je dala na razpolago, nezadostna. V tem okviru je torej država dolžna, da poskrbi za dodatna sredstva, ker si dežela ne

● Drevi ob 19.30 bo v Ljudskem domu Naselja sv. Sergija sestanek sekcije KPI »D. Pescatori«, na katerem bo, po uvodnem poročilu občinskega svetovaleca KPI prof. Fausta Montefalcona, razprava o krizi v Italiji in položaju na Portugalskem.

● Drevi ob 19.30 bo v Ljudskem domu Naselja sv. Sergija sestanek sekcije KPI »D. Pescatori«, na katerem bo, po uvodnem poročilu občinskega svetovaleca KPI prof. Fausta Montefalcona, razprava o krizi v Italiji in položaju na Portugalskem.

● Drevi ob 19.30 bo v Ljudskem domu Naselja sv. Sergija sestanek sekcije KPI »D. Pescatori«, na katerem bo, po uvodnem poročilu občinskega svetovaleca KPI prof. Fausta Montefalcona, razprava o krizi v Italiji in položaju na Portugalskem.